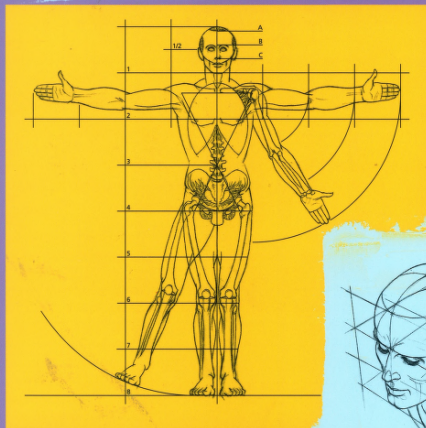
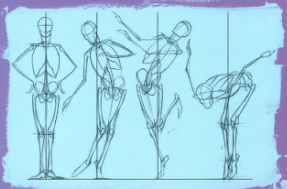
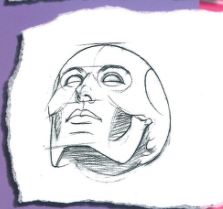
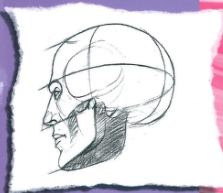
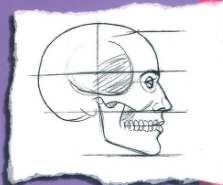
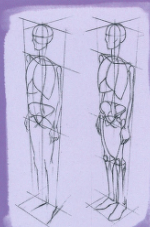
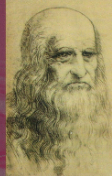

COLECTIA LEONARDO

Bazele Desenului²

VINCIANA EDITRICE

CHIPUL UMAN

Subiectul celei de-a două cărți este desenarea figurii umane, anatomic. Este recunoscut faptul că cine știe să deseneze figura umană știe să deseneze orice. Adevărul acestei afirmații nu are nevoie de demonstrații, deoarece este evident că dificultățile mai mari sau mai mici în reprezentarea unui subiect, oricare ar fi el, sunt în directă legătură cu complexitatea mai mare sau mai mică a structurii lui, iar structura corpului uman este cea mai diversă și complexă din câte există.

În volumul 1 am trecut rapid în revistă structura internă a formelor simple, adică noțiuni de geometrie elementară. Această referire a avut rolul de a crea necesitatea, pentru cine desenează, de a nu se opri la suprafața formelor, ci de a studia structura lor internă cât mai profund. Dacă acest argument este valabil pentru un cilindru sau pentru un măr, cu atât mai interesant va fi pentru corpul uman, oricum l-ați privi. Chiar și pentru cei care desenează nuduri după un model viu sau care folosesc schițe făcute după realitate, le sunt necesare un minim de cunoștințe despre anatomia umană, altfel vor sfârși prin a face erori grosolane. Reprezentarea presupune, de altfel, cunoașterea precisă a obiectului de reprezentat, acest lucru este valabil și în cazul celor care doresc să simplifice sau să stilizeze, sau chiar să deformeze.

Anatomia

Volumul numărul patru din colecția noastră este dedicat anatomiei pentru artiști, în care sunt condensate planșe clare și precise, concepute special, din care vă puteți da seama cât de necesar este studiul. Recomandăm cititorului volumul de mai sus, sfătuindu-l să folosească sistemul de pătrate pentru a copia puțin câte puțin, pe hârtii separate, atât desenele ansamblului cât și cele ale detaliilor mai importante. Mai târziu poate să exerseze realizarea schițelor libere, din memorie, comparându-le la final cu originalul de la care s-a pornit, pentru a face corecturi. Această metodă de lucru poate părea elementară și plictisitoare, dar experiența ne permite să spunem că este una dintre cele mai practice și eficiente metode în special pentru începători. Din această cauză nu ezităm să vă sfătuim să folosiți această metodă pentru o mare parte a materialului din paginile următoare.

În acest număr, după ce am prezentat anatomia ca subiect specific al volumului 4, vom face unele considerații preliminare la bazele anatomiei, care vă vor facilita apropierea de figura umană ca subiect. Anatomia care îi interesează pe artiști este despre oase și mușchi și lasă deoparte organele interne și fiziologia. Oasele, luate unul câte unul, sunt la un adult elemente rigide care nu se modifică dar ansamblul oaselor, scheletul, este dotat cu o extraordinară mobilitate, datorată articulațiilor și mușchilor. Este interesant de observat că înălțimea corpului uman se află într-un raport de proporționalitate cu părțile sale componente și este determinată de schelet. Dimensiunile legate de lățime și volume superficiale depind de sistemul muscular și câteodată (uneori în mod preponderent) de țesutul adipos. Între înălțimea omului la douăzeci și cinci de ani și înălțimea pe care o va avea la cincizeci de ani, nu este practic mare diferență, dar circumferința medie pe care o are când este tânăr, de exemplu, un indice de 90, în nouă cazuri din zece acest indice va urca cu timpul la 135 și acest lucru se datorează creșterii progresive a straturilor grase. Oricum, despre țesutul adipos pe noi ne interesează numai partea subcutanată care, în figura-tip, adună și definește, împreună cu pielea, volumul plastic superficial. Fundamentală este cunoașterea

oaselor și a mușchilor. Multe părți ale oaselor se definesc cu o oarecare claritate, pe ici, pe acolo, imediat sub piele, dar formele exterioare pe care acestea le determină nu vor putea fi înțelese corect, dacă nu se știe cum e făcut fiecare os. Același lucru se zice și despre poziția figurii în ansamblul ei, aceasta va rezulta adesea eronată, dacă desenatorul nu cunoaște poziția și funcțiile oaselor. Referitor la încheieturi, este îndeajuns să se știe că ele servesc la unirea extremităților cartilajinoase a două oase prin niște capsule fibroase și că sunt comandate de fibrele musculare. Mușchii, care răspund stimulilor nervoși prin contractare și detensionare, stau la baza oricărei mișcări. Ei se umflă și se scurtează în timpul contractării, se lungesc și se aplatizează în timpul relaxării. Iată de ce, cum am mai menționat deja, mușchii condiționează volumul suprafeței corpului, definind plastic forma. Ar trebui avut în vedere că există mereu o ușoară tensiune musculară, în starea de veghe, atât pentru oameni cât și pentru animale. Este numită „tonus” și arată aspectul general al individului (spre exemplu, dacă tonusul este slab, acesta pare obosit, indispus sau oricum nu este în formă).

Amintim, în încheiere, tendoanele, care sunt alcătuite din fibre dure non-elastice și unesc oasele de mușchi. Acestea au o importanță deosebită, din punct de vedere plastic, pentru că sunt ușor vizibile sub piele în cea mai mare parte, dar sunt mult mai evidente atunci când mușchii sunt sub tensiune. Un exemplu foarte clar este cel al tendoanelor care se află pe ambele părți ale gurii, cel din interiorul cotului și faimosul tendon al lui Achile, care conturează profilul din spate al piciorului între călcâi și gambă.

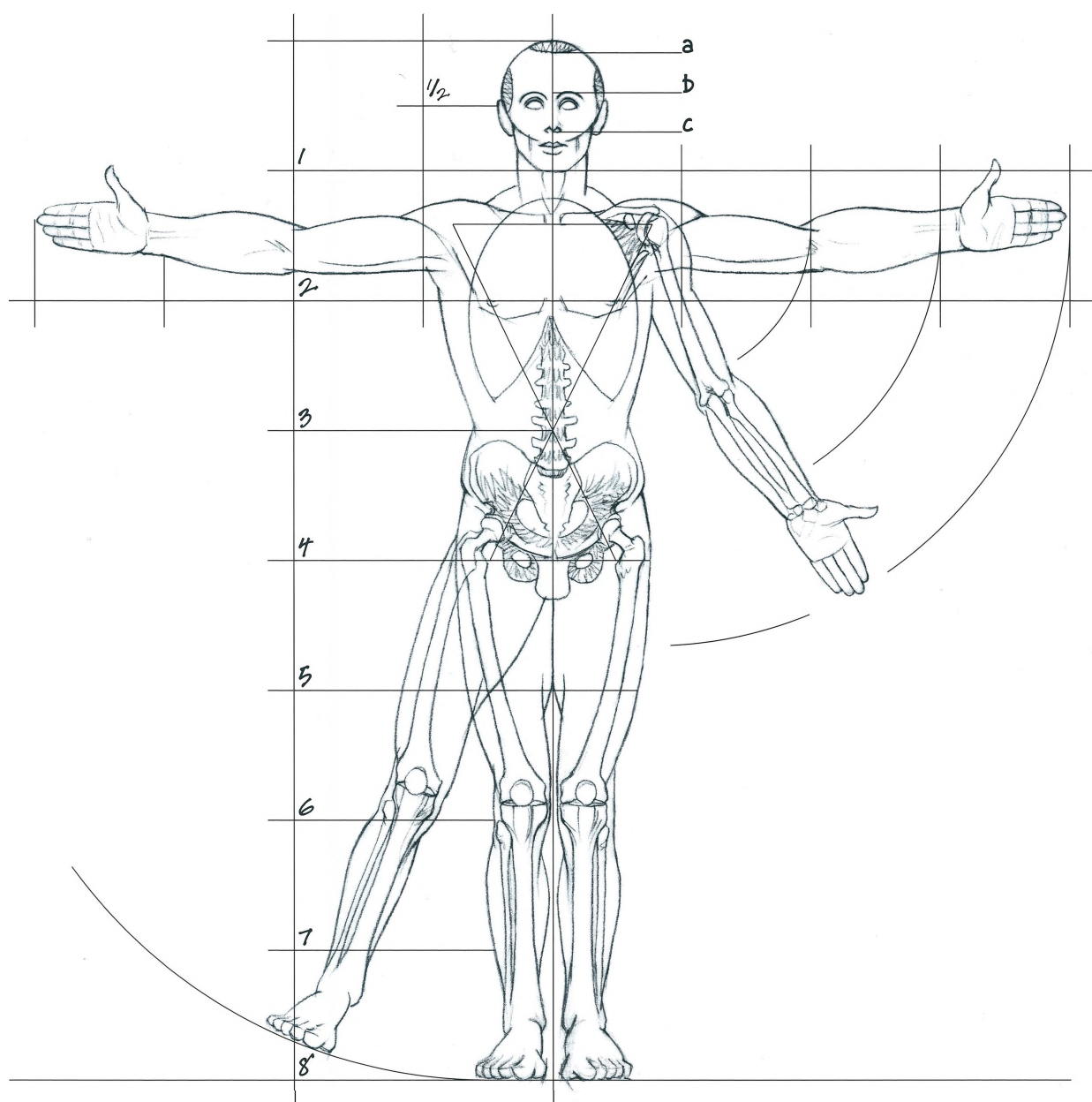
Norme și Scheme

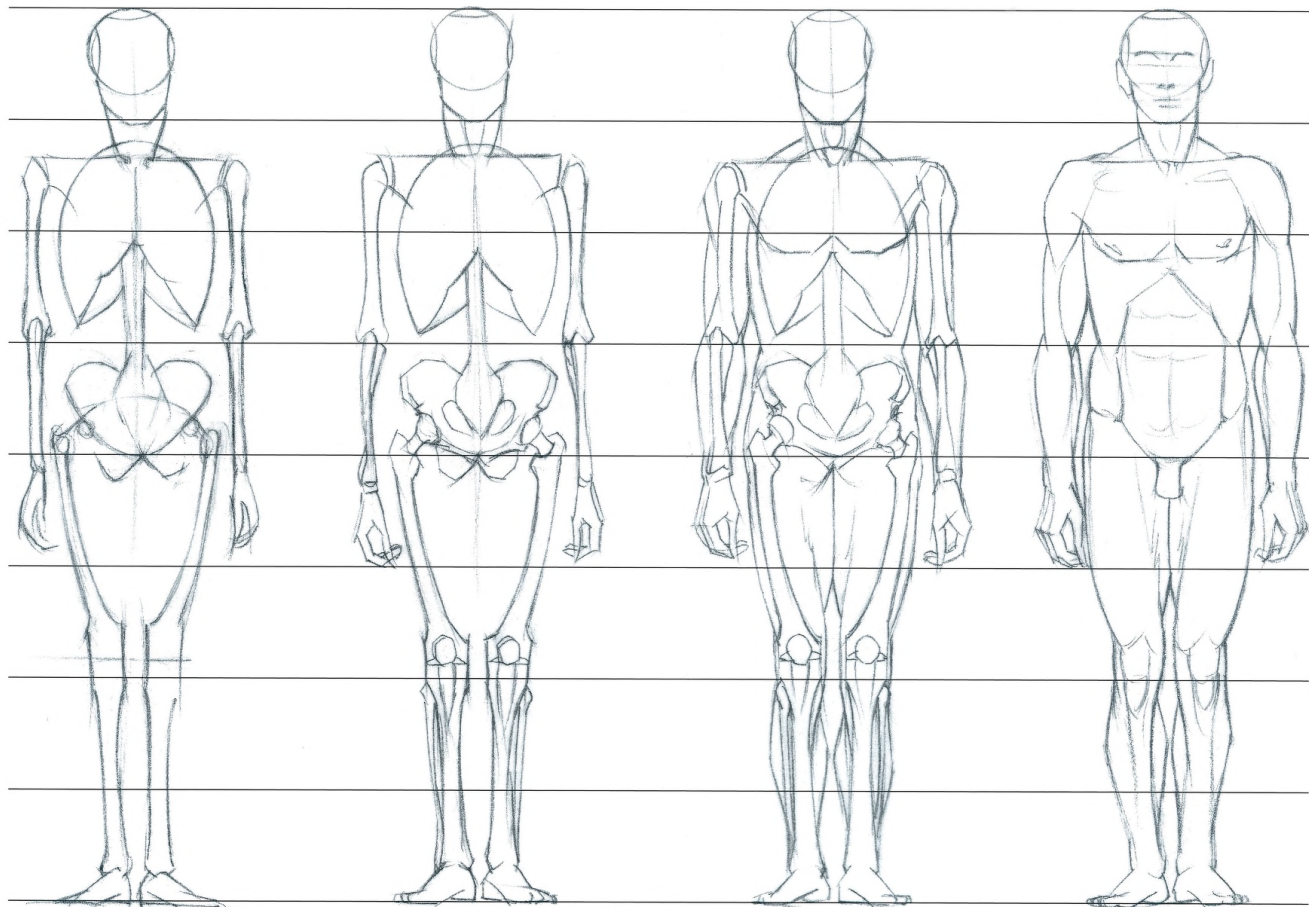
Cercetările intense pentru a stabili o normă (un canon al proporțiilor) între dimensiunile corpului uman au origini antice, au fost reluate din timpul Renașterii și au continuat, cu rezultate dintre care se pot vedea câteva exemple în volumul de anatomie. Pe pagina alăturată este prezentat un canon care a fost elaborat ținând cont atât de principiile clasice, cât și de mediile statistice privind omul de azi. Acesta va fi canonul proporțiilor care stă la baza tuturor schițelor din paginile care urmează. E foarte important să vă obișnuiți să desenați figura umană după un model „standard”. Trecerea de la acest tip la figuri umane diverse (uscat și înalt, masiv și puternic, mic și îndesat) nu prezintă mari dificultăți, dar este foarte greu, în special la început, să urmați acest procedeu în sens invers.

În ceea ce privește materia conținută în acest volum, adică învățarea sistematică a construcției figurii umane, considerăm că paginile care urmează vorbesc de la sine. Schema de bază adoptată este rezultatul unui studiu lung și atent, pentru că s-a urmărit realizarea unei maxime simplificări fără a trăda structura originală, menținând în același timp lizibilitatea. O comparație rapidă între schemă și figura reală se poate face observând desenele progresive din paginile următoare. Schema este funcțională chiar și din punct de vedere dinamic și este confirmată în numeroasele exemplificări ale mișcărilor, pe care vă sfătuim să le copiați și apoi să completați corect figurile. Volumul include de asemenea subdivizarea schematică a capului, văzut din unghiuri diferite și o scurtă trecere în revistă a expresiilor faciale. Pentru cititorul care are multă voință, nu este nici un dubiu că am oferit aici materie de studiu pentru o perioadă lungă și solicitantă, dar fără îndoială, stimulantă și capabilă de a oferi mari satisfacții.

Canonul pe care îl vedem respectă subdiviziunea figurii umane, caracteristică Renașterii, în opt părți, fiecare fiind egală cu înălțimea capului măsurat de la bărbie către vârful craniului. Capul, nu trebuie să uitați, servește ca modul de bază. Deseori începătorul greșește adesea proporțiile dintre cap și corp și trebuie să se obișnuiască să țină cont de canonul nostru. Un bun exercițiu inițial este copierea corpului așa cum este, desenând mai întâi liniile schemei cu mâna liberă. În practică, procedura este după cum urmează: trasați o linie lungă, verticală și marcați înălțimea aleasă cu linii scurte la capete (înălțimea ar trebui să fie mai mare decât modelul nostru); împărțiți-o în două și divideți în două cele două părți obținute și apoi repetați operația pentru a treia oară, obținând opt subdiviziuni

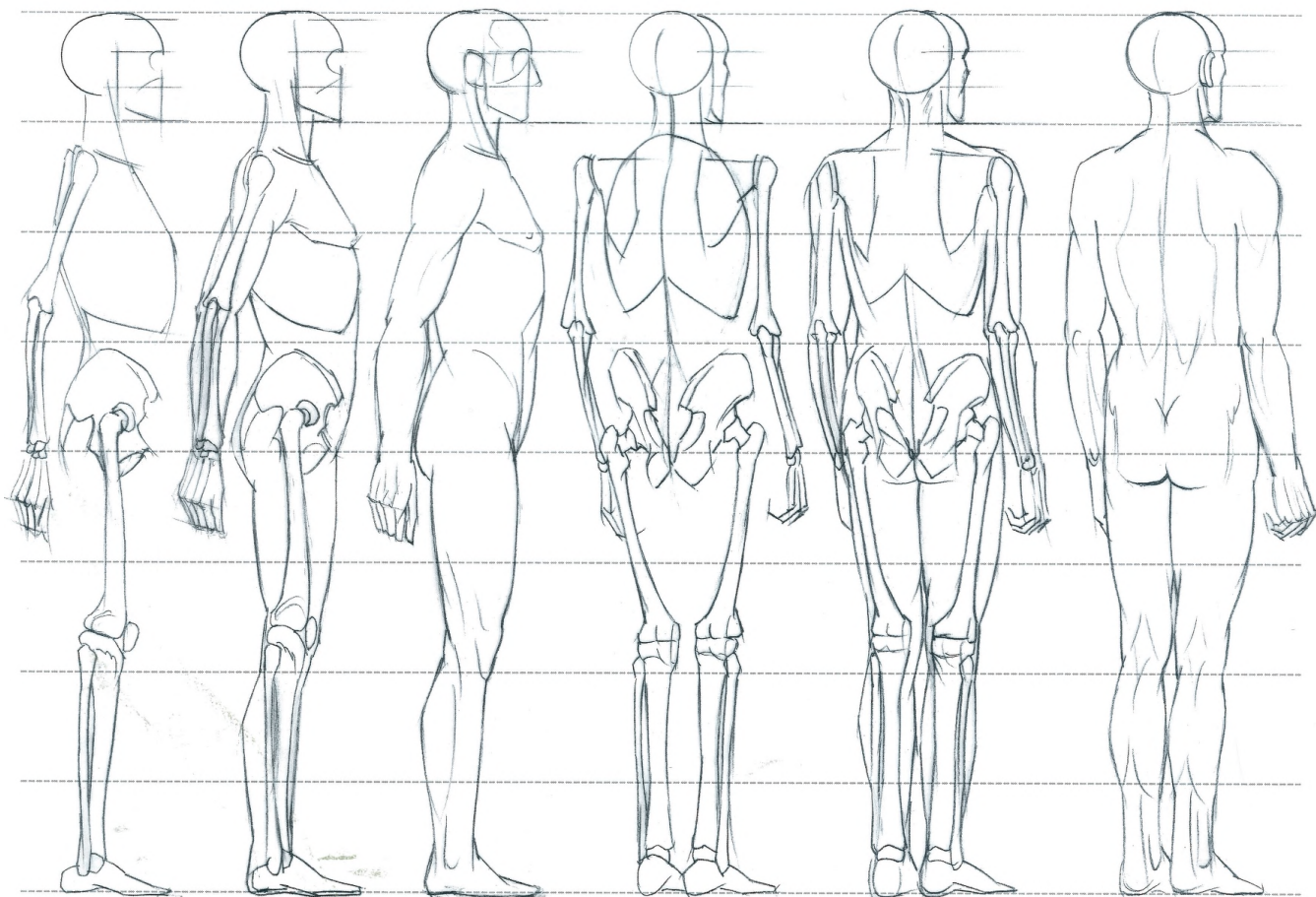
egale, împărțirea se face liber, din ochi. Aceeași procedură este repetată pe linia orizontală care are aceeași dimensiune cu înălțimea și aceleași subdiviziuni, deoarece (așa cum ne arată și canonul) la un corp uman bine proporționat înălțimea este egală cu lungimea brațelor deschise. Este interesant de observat că punctul nr. 3 de pe axa verticală corespunde ombilicului, care este de asemenea punctul de intersecție al diagonalelor care unesc capul osului humerus drept cu trocanterul mic stâng și vice versa. Capul este divizat în două de o linie ce trece printre ochi. Fața este divizată în trei părți egale reprezentate de către liniile a, b și c, prima fiind cea care delimitează fruntea la linia rădăcinii părului.

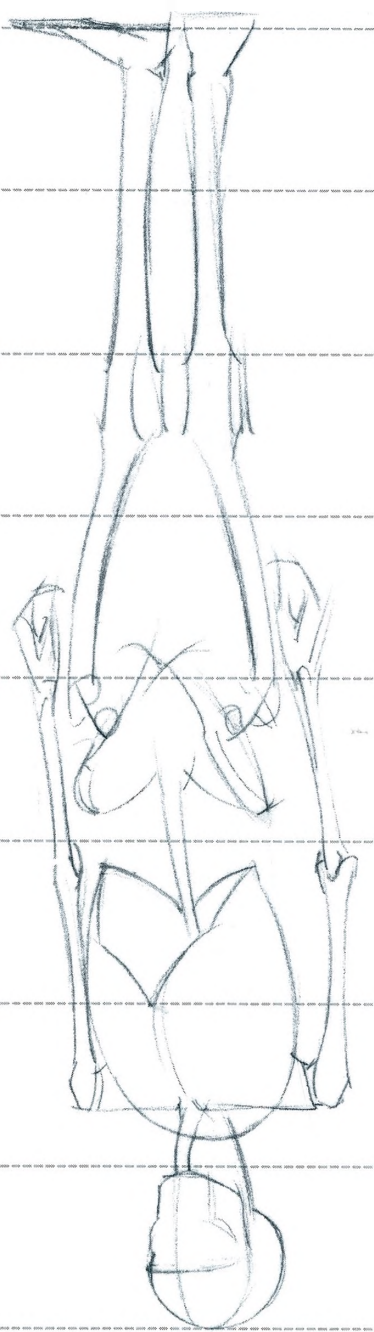
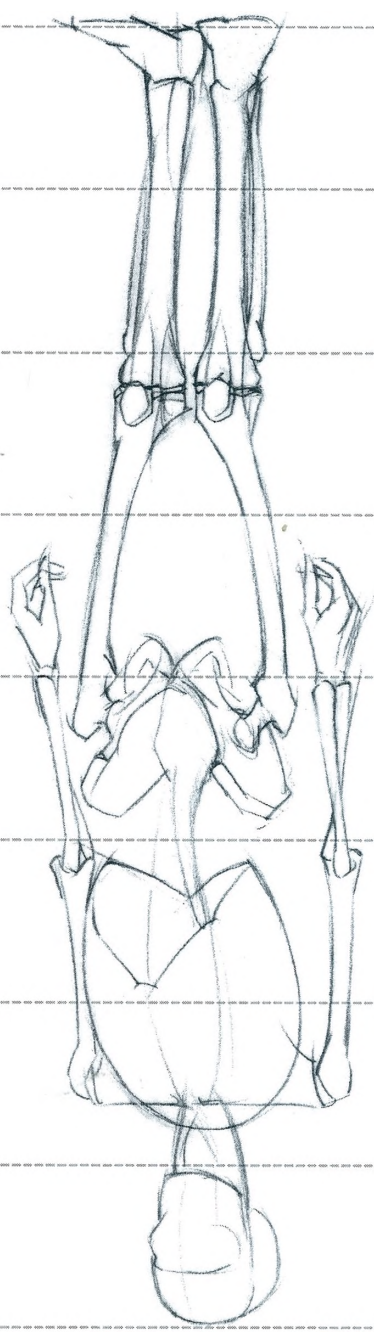
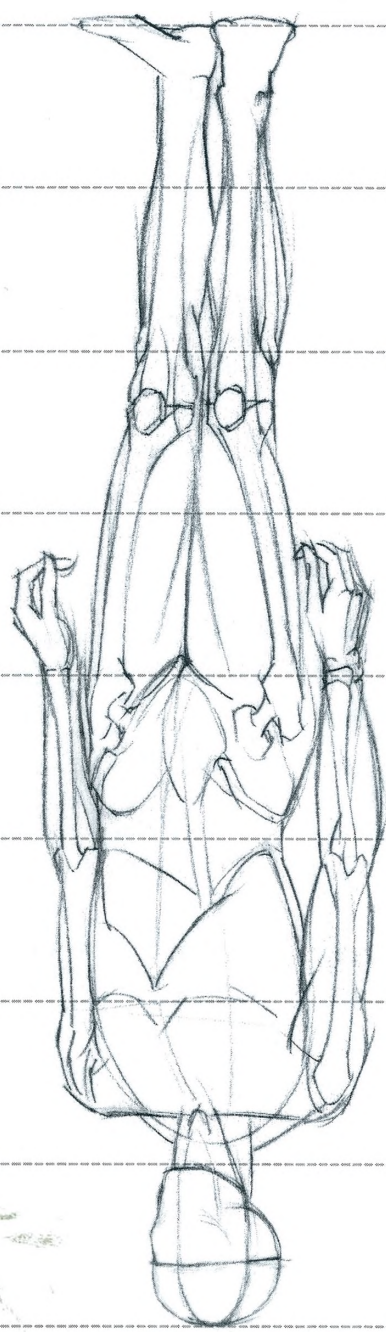
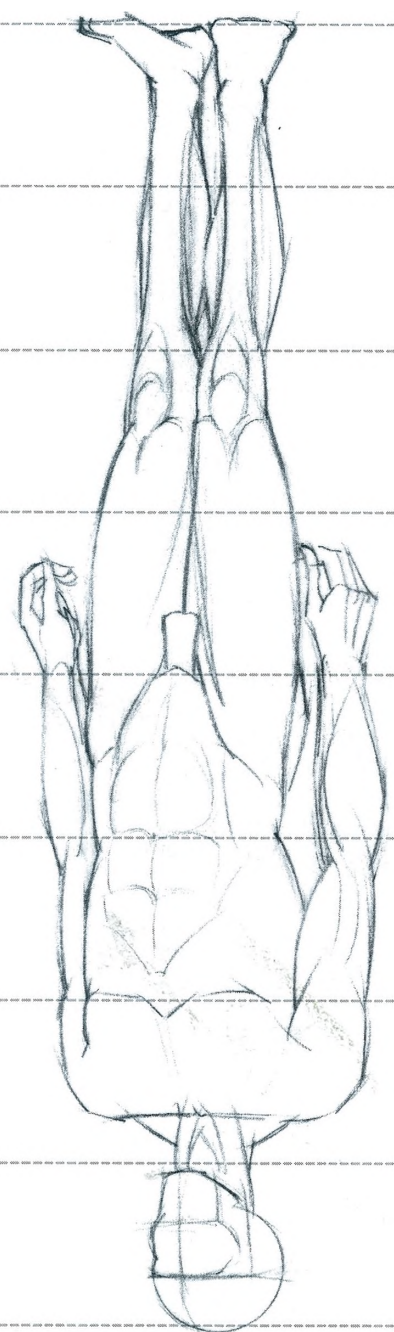
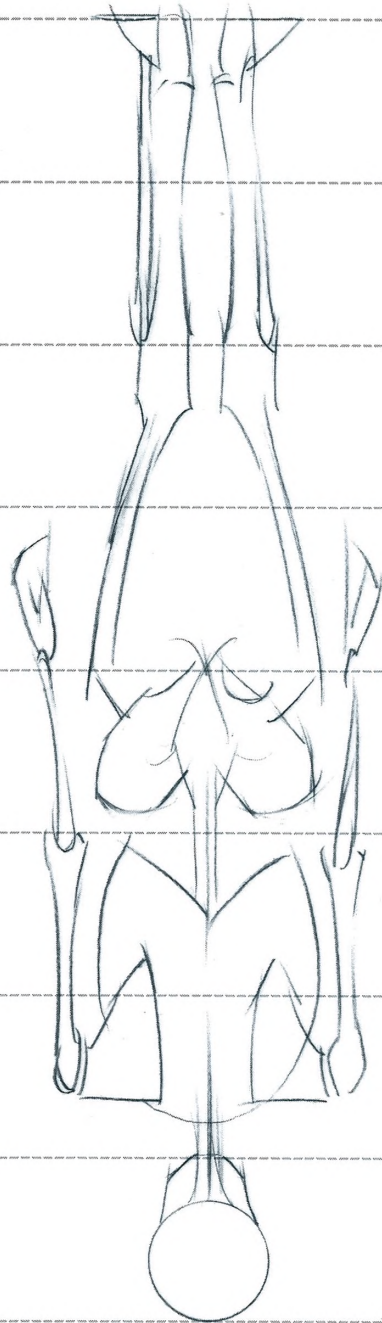
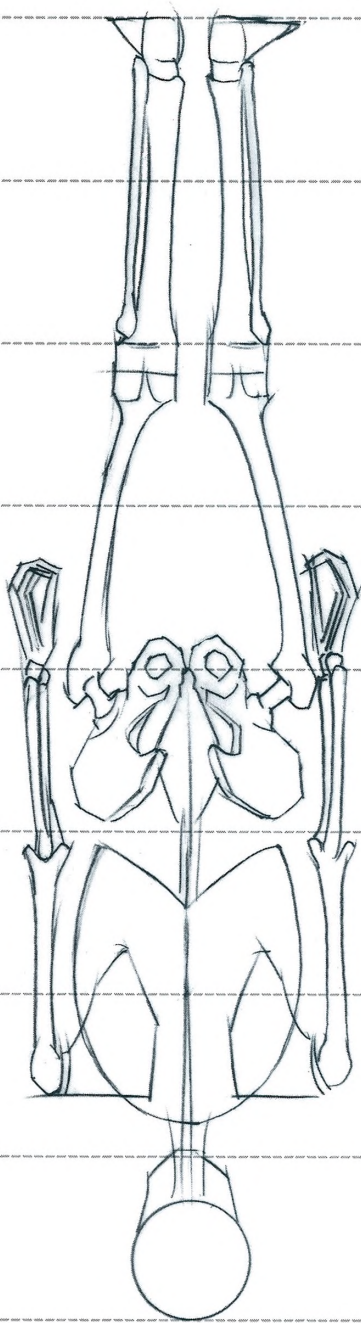
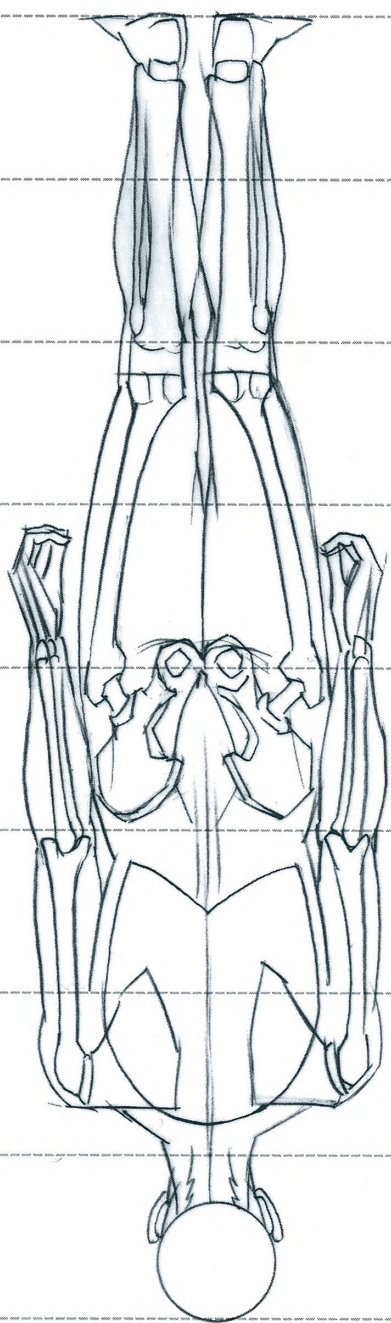
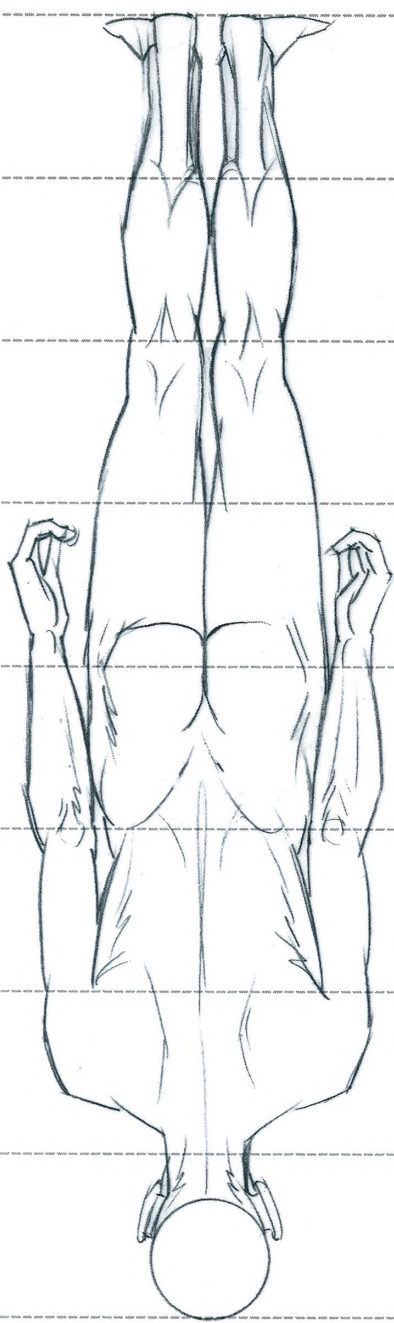

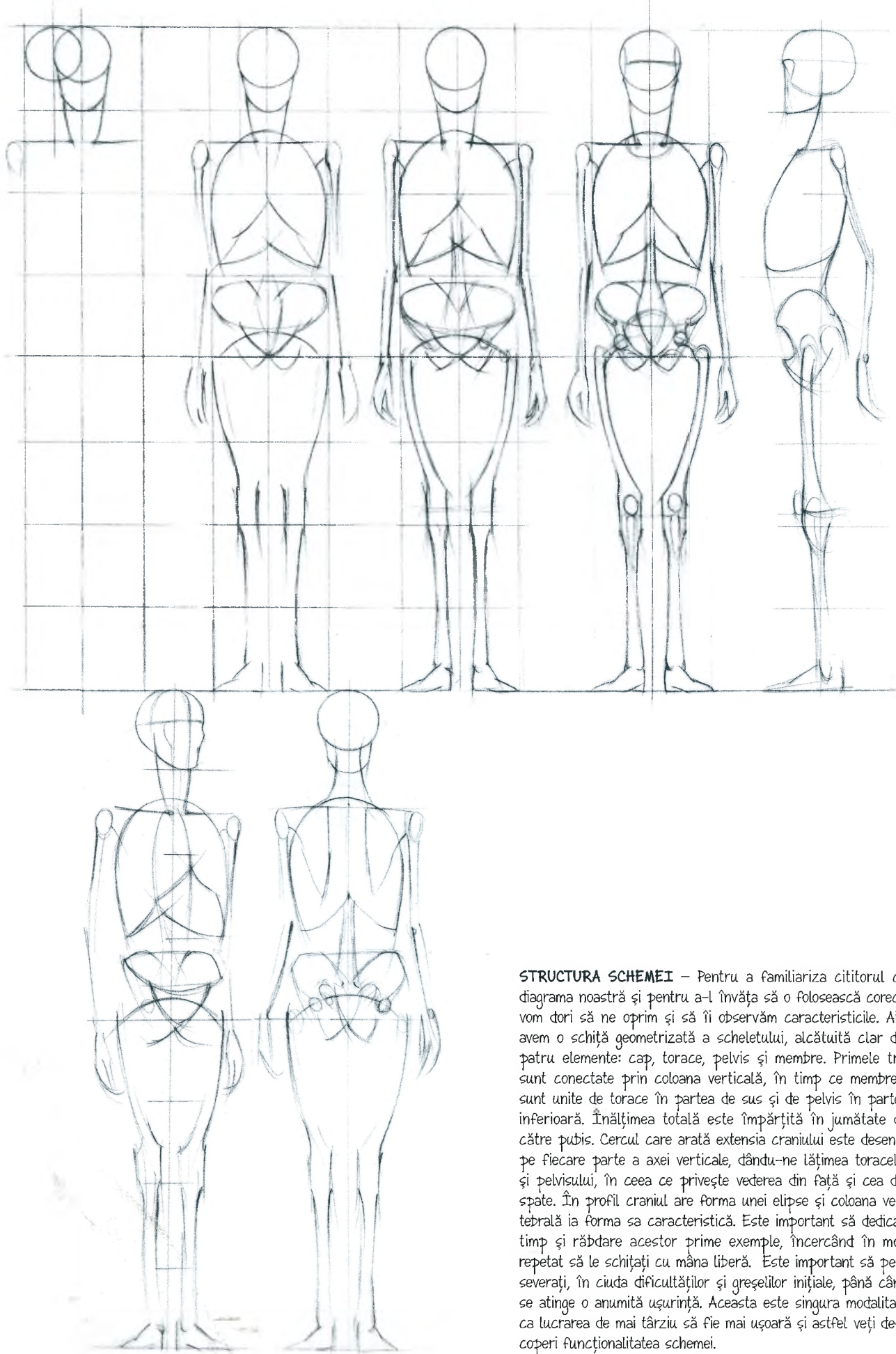

SCHEME DE BAZĂ - Pe aceste două pagini arătăm schema simplificată pe care am folosit-o pentru schelet, ilustrând diferite poziții

și faze care conduc la desenarea completă a corpului uman. Linile primei faze arată cele opt diviziuni ale canonului.

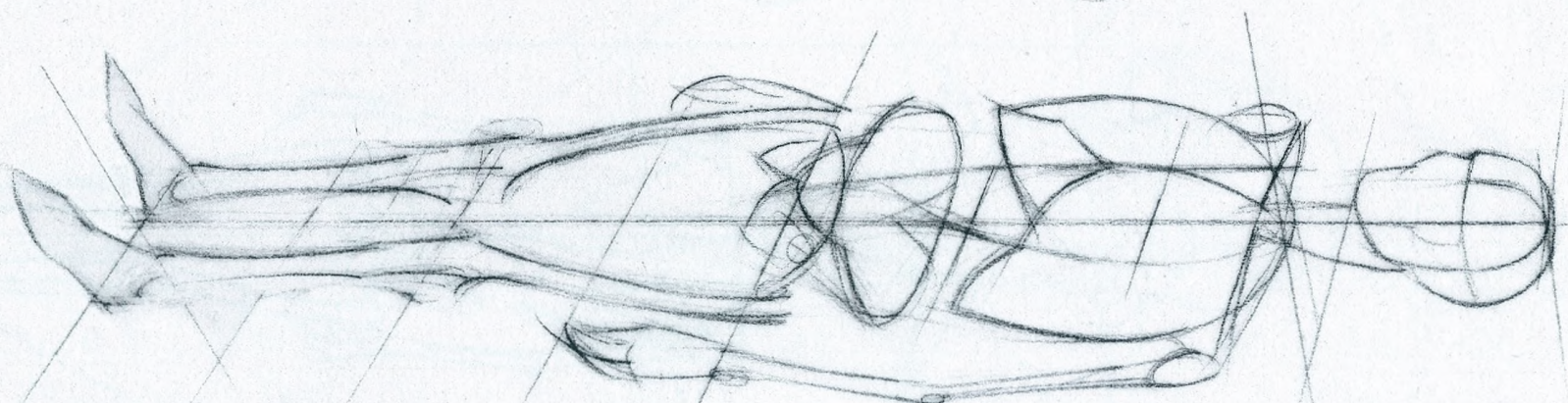
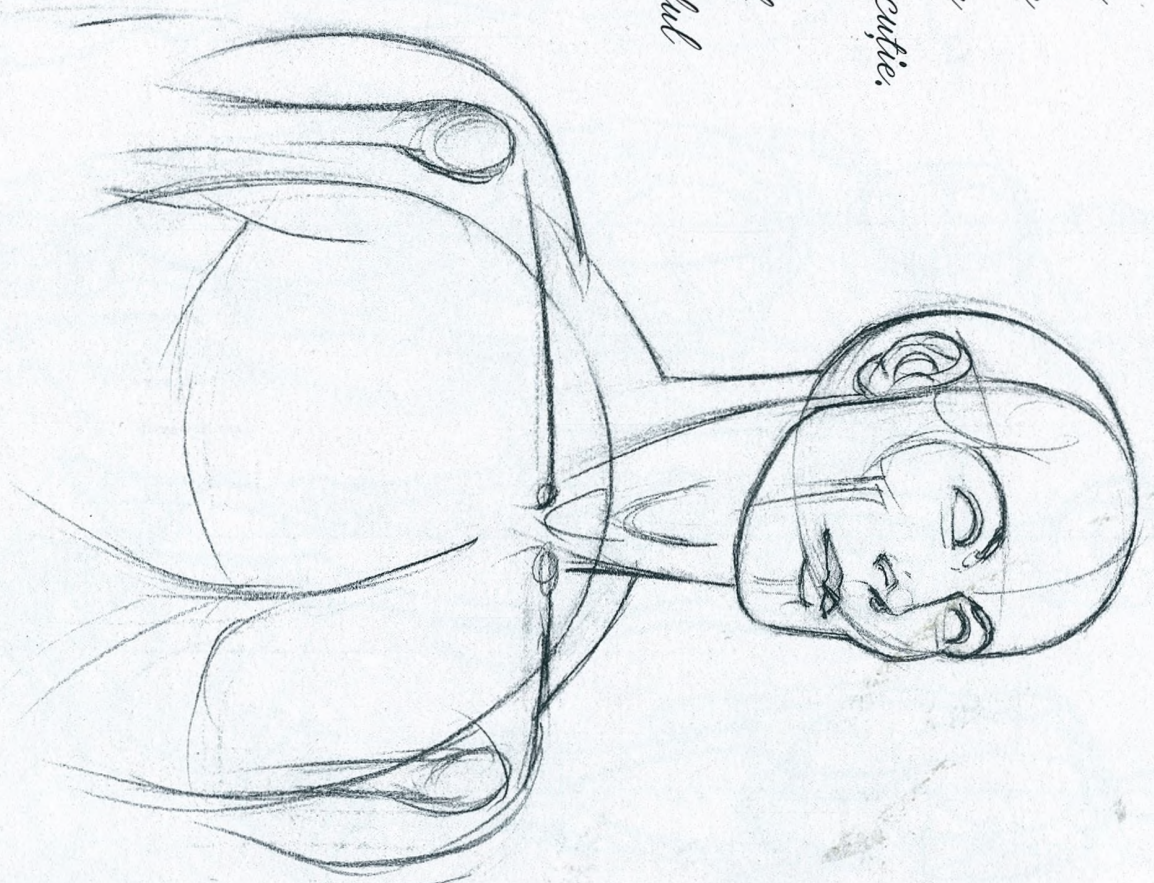
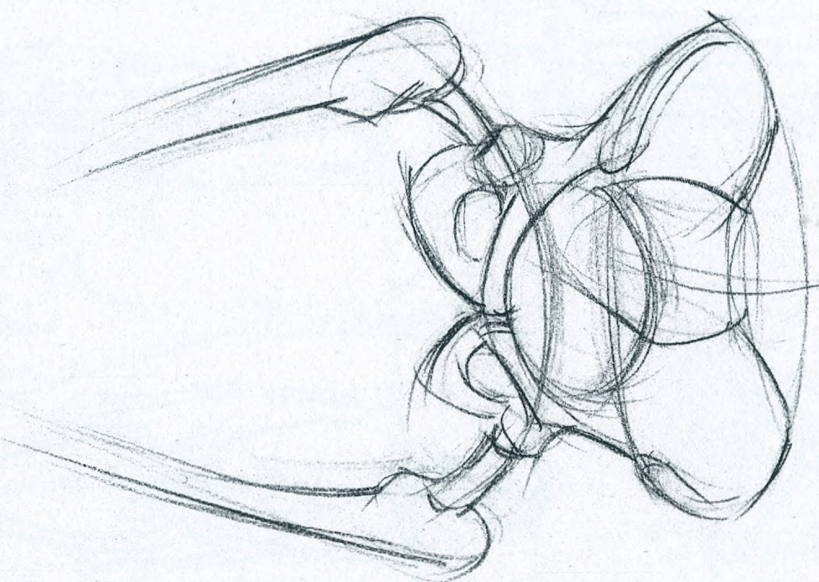
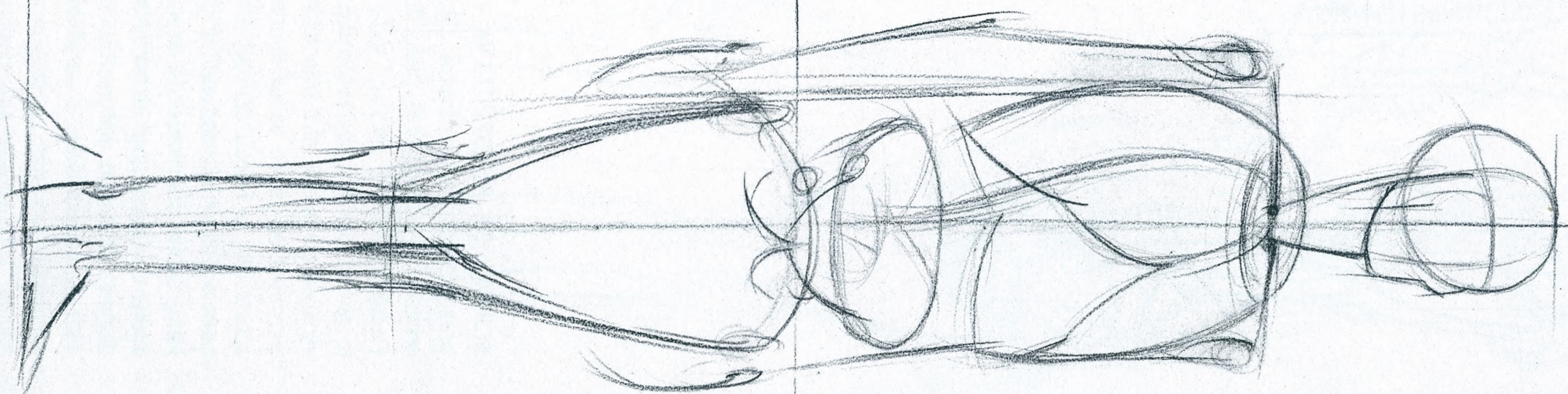

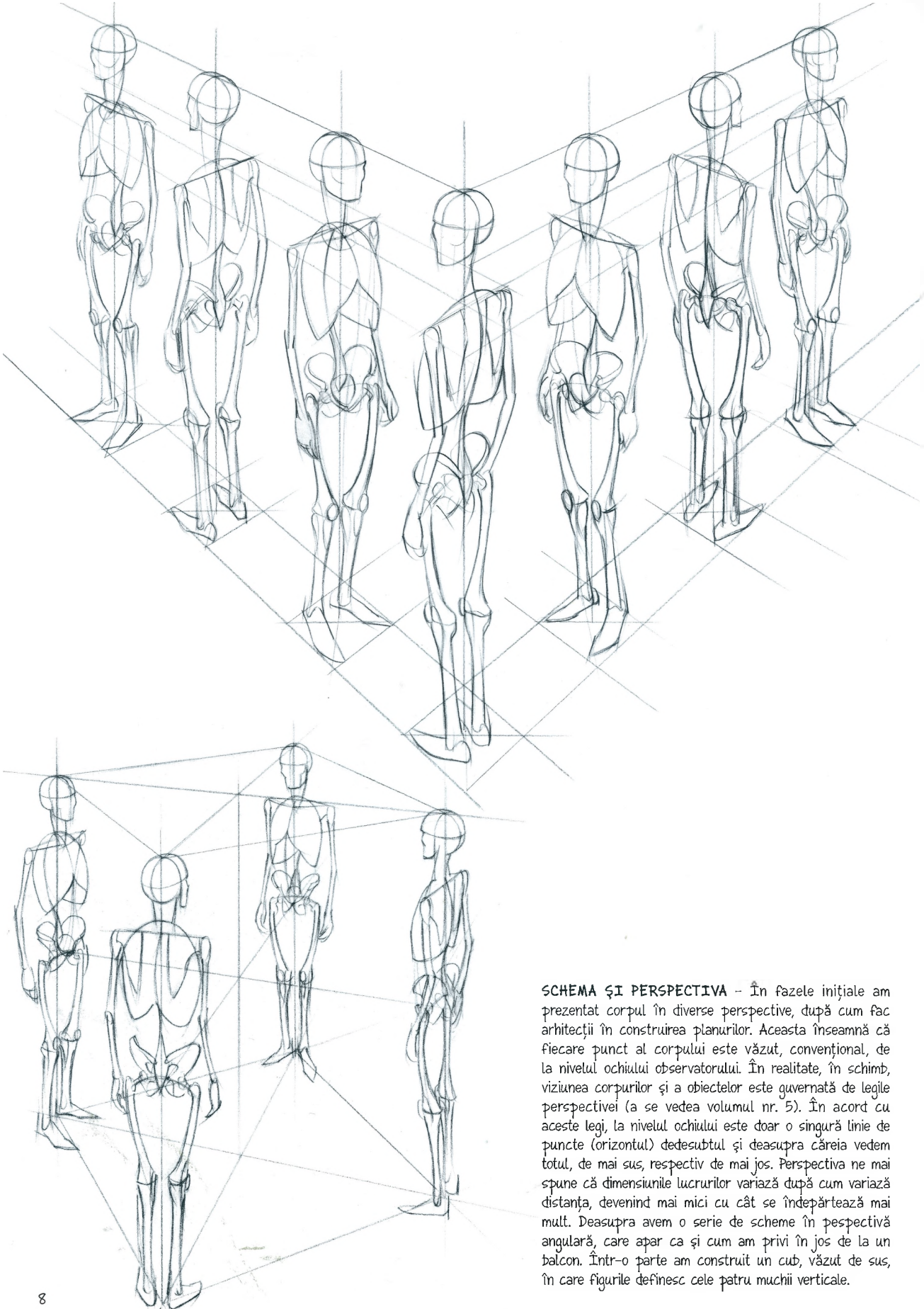

STRUCTURA SCHEMEI – Pentru a familiariza cititorul cu diagrama noastră și pentru a-l învăța să o folosească corect, vom dori să ne oprim și să îi observăm caracteristicile. Aici avem o schiță geometrizată a scheletului, alcătuită clar din patru elemente: cap, torace, pelvis și membre. Primele trei sunt conectate prin coloana verticală, în timp ce membrele sunt unite de torace în partea de sus și de pelvis în partea inferioară. Înălțimea totală este împărțită în jumătate de către pubis. Cercul care arată extensia craniului este desenat pe fiecare parte a axei verticale, dându-ne lățimea toracelui și pelvisului, în ceea ce privește vederea din față și cea din spate. În profil craniul are forma unei elipse și coloana vertebrală ia forma sa caracteristică. Este important să dedicați timp și răbdare acestor prime exemple, încercând în mod repetat să le schițați cu mâna liberă. Este important să persistați, în ciuda dificultăților și greșelilor inițiale, până când se atinge o anumită ușurință. Aceasta este singura modalitate ca lucrarea de mai târziu să fie mai ușoară și astfel veți descoperi funcționalitatea schemei.

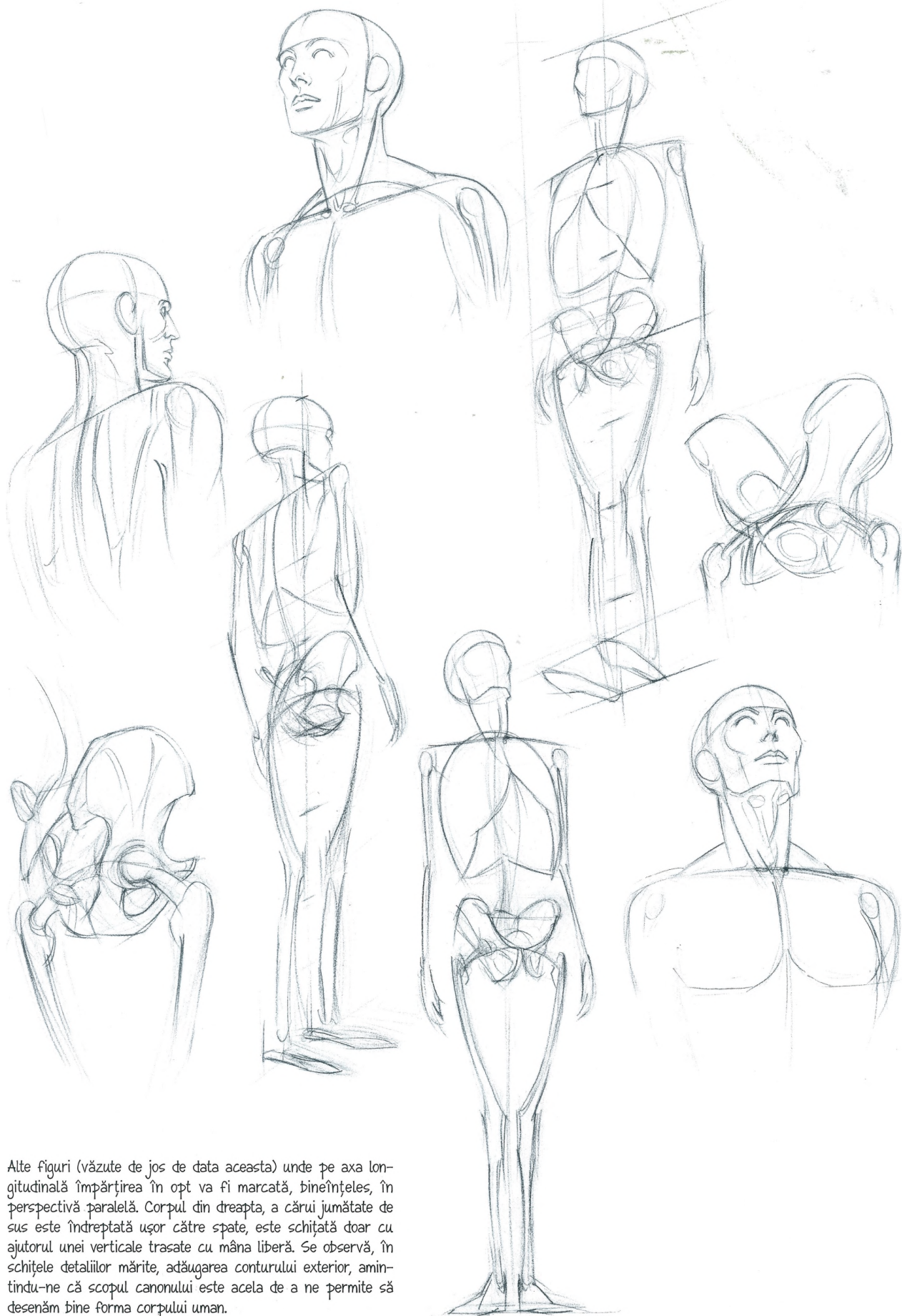

Aici este o schiță rapidă ilustrând punctul de început pentru folosirea eficientă a schemei. Aceasta reduce lucrul la linii esențiale și este recomandat să vi obișnuiți să trasați liniile cu deșinvoltură. Cu exerciții se va dobândi și rapiditatea în execuție. Separat, ilustrăm un detaliu al capului, cu referire la forma suprafeței și un detaliu al pelvisului. Trebuie minte că pelvisul este structura de conexiune între trunchi și picioare și este nodul mobilității generale a corpului.

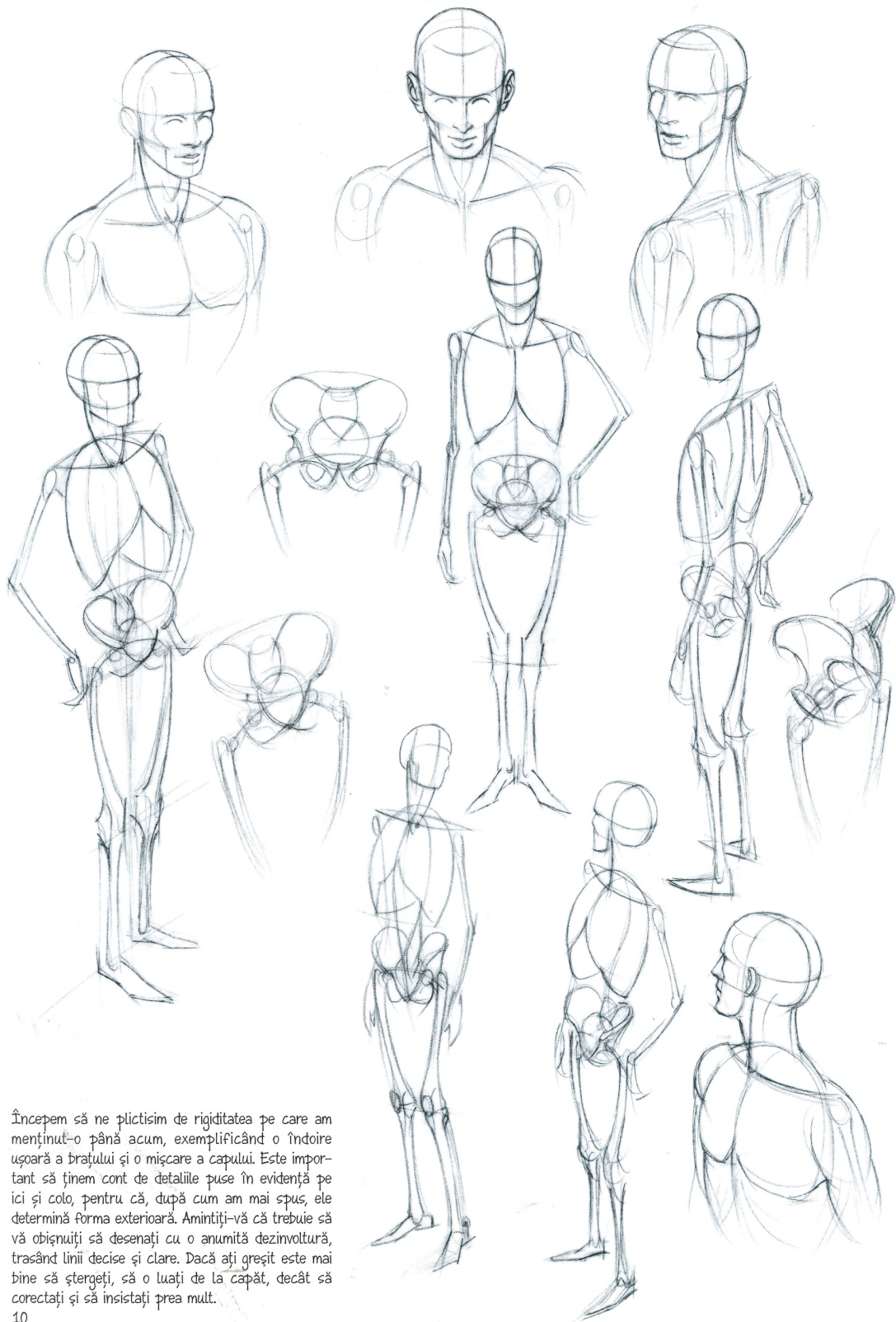

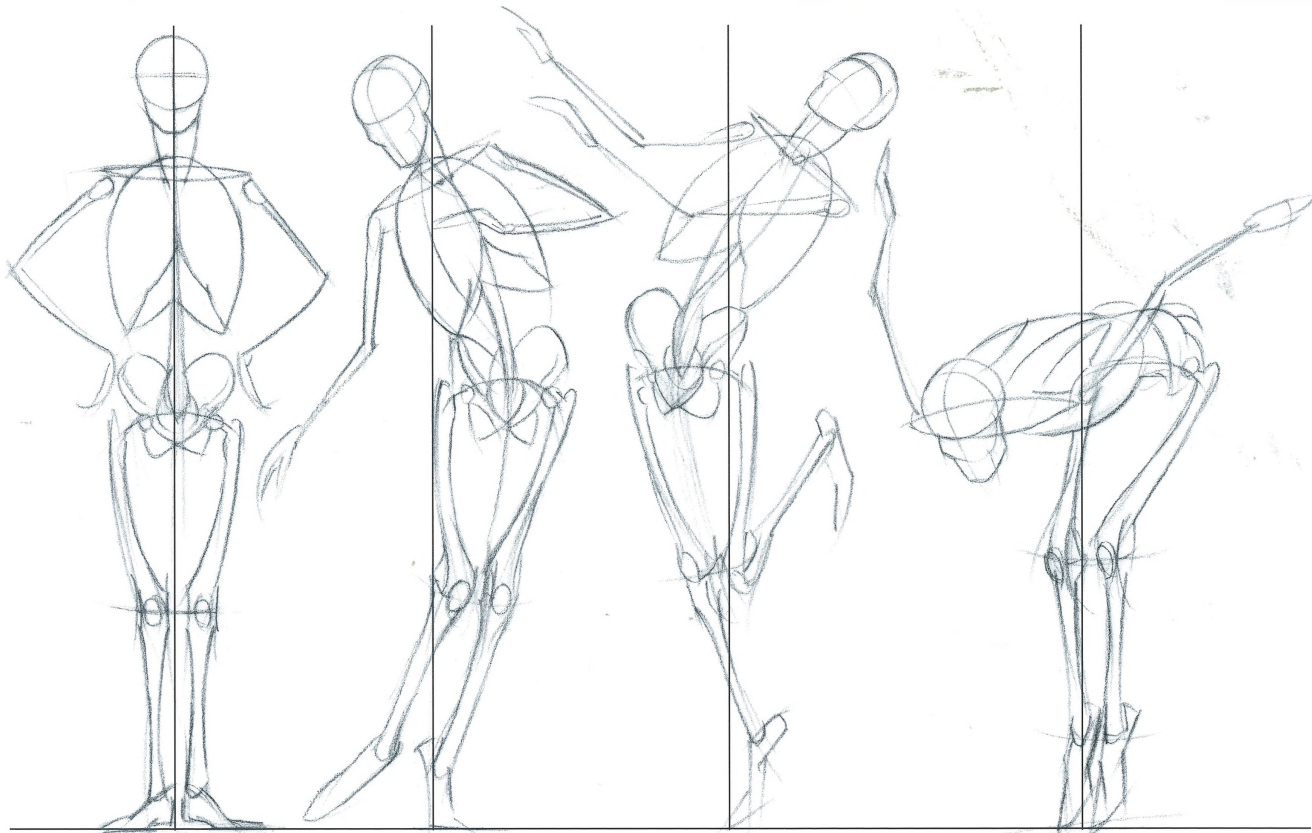
SCHEMA ȘI PERSPECTIVA - În fazele inițiale am prezentat corpul în diverse perspective, după cum fac arhitecții în construirea planurilor. Aceasta înseamnă că fiecare punct al corpului este văzut, convențional, de la nivelul ochiului observatorului. În realitate, în schimb, viziunea corpurilor și a obiectelor este guvernată de legile perspectivei (a se vedea volumul nr. 5). În acord cu aceste legi, la nivelul ochiului este doar o singură linie de puncte (orizontul) dedesubtul și deasupra căreia vedem totul, de mai sus, respectiv de mai jos. Perspectiva ne mai spune că dimensiunile lucrurilor variază după cum variază distanța, devenind mai mici cu cât se îndepărtează mai mult. Deasupra avem o serie de scheme în perspectivă angulară, care apar ca și cum am privi în jos de la un balcon. Într-o parte am construit un cub, văzut de sus, în care figurile definesc cele patru muchii verticale.

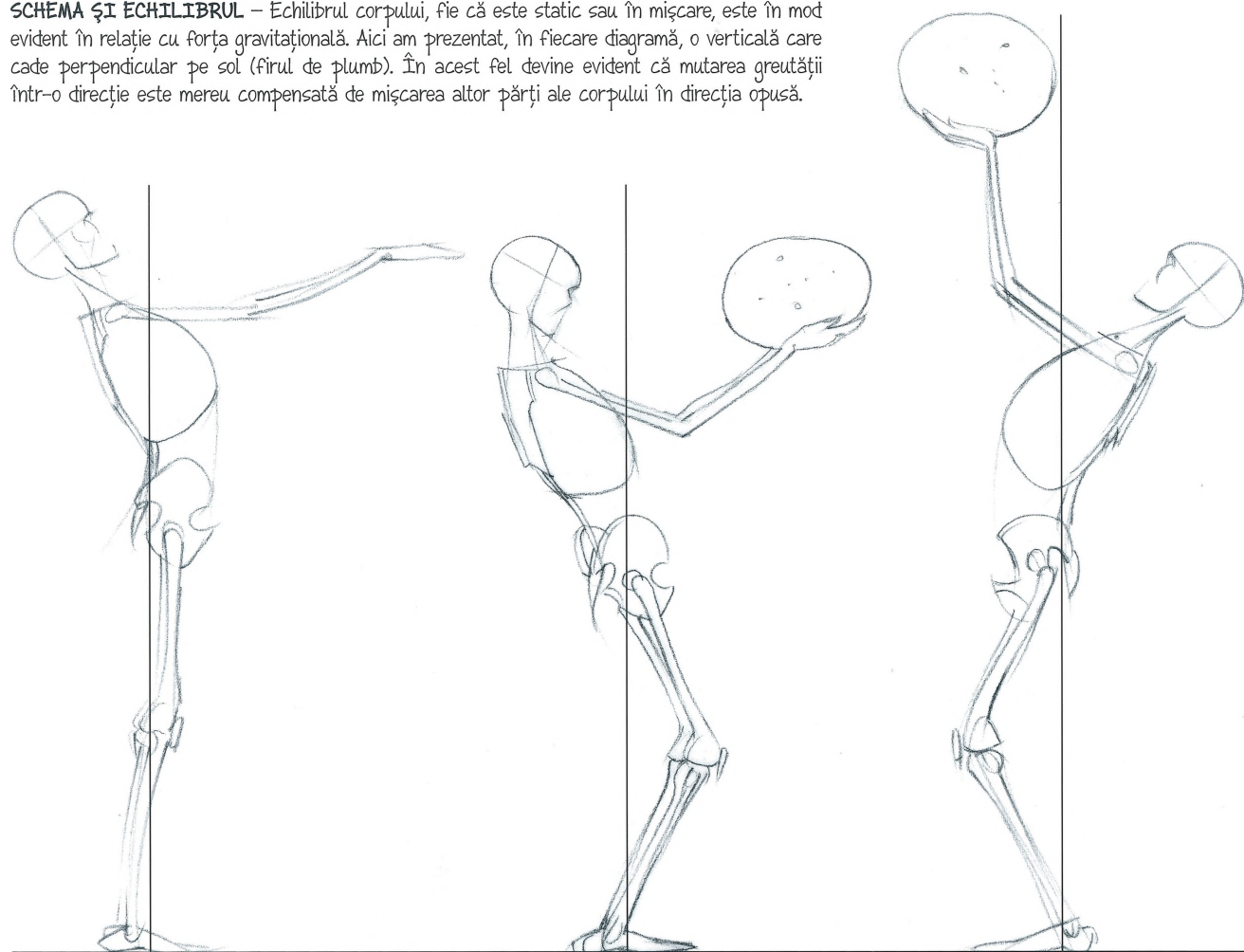
Alte figuri (văzute de jos de data aceasta) unde pe axa longitudinală împărțirea în opt va fi marcată, bineînțeles, în perspectivă paralelă. Corpul din dreapta, a cărui jumătate de sus este îndreptată ușor către spate, este schițată doar cu ajutorul unei verticale trasate cu mâna liberă. Se observă, în schițele detaliilor mărite, adăugarea conturului exterior, amintindu-ne că scopul canonului este acela de a ne permite să desenăm bine forma corpului uman.

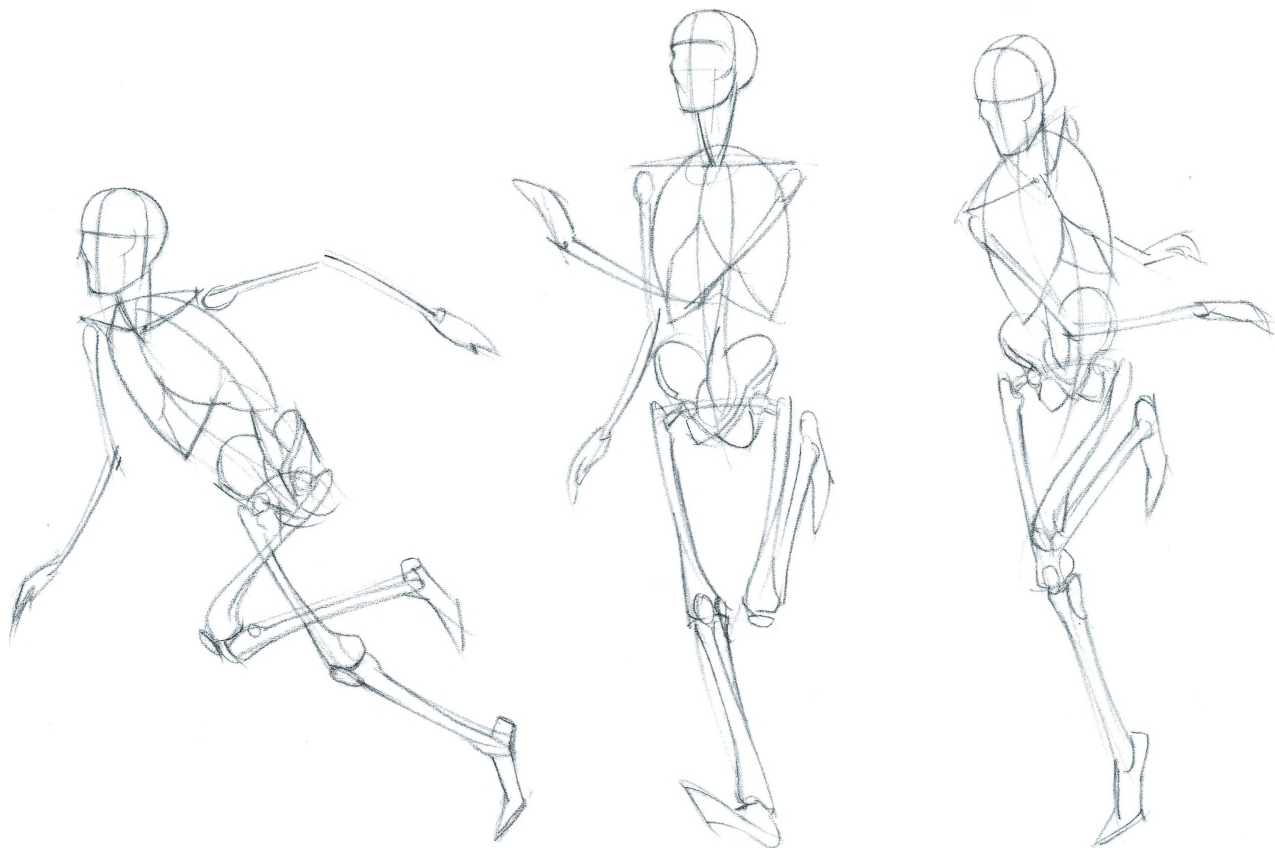

Începem să ne plictisim de rigiditatea pe care am menținut-o până acum, exemplificând o îndoire ușoară a brațului și o mișcare a capului. Este important să ținem cont de detaliile puse în evidență pe ici și colo, pentru că, după cum am mai spus, ele determină forma exterioară. Amintiți-vă că trebuie să vă obișnuiți să desenați cu o anumită dezinvoltură, trasând linii decise și clare. Dacă ați greșit este mai bine să ștergeți, să o luați de la capăt, decât să corectați și să insistați prea mult.

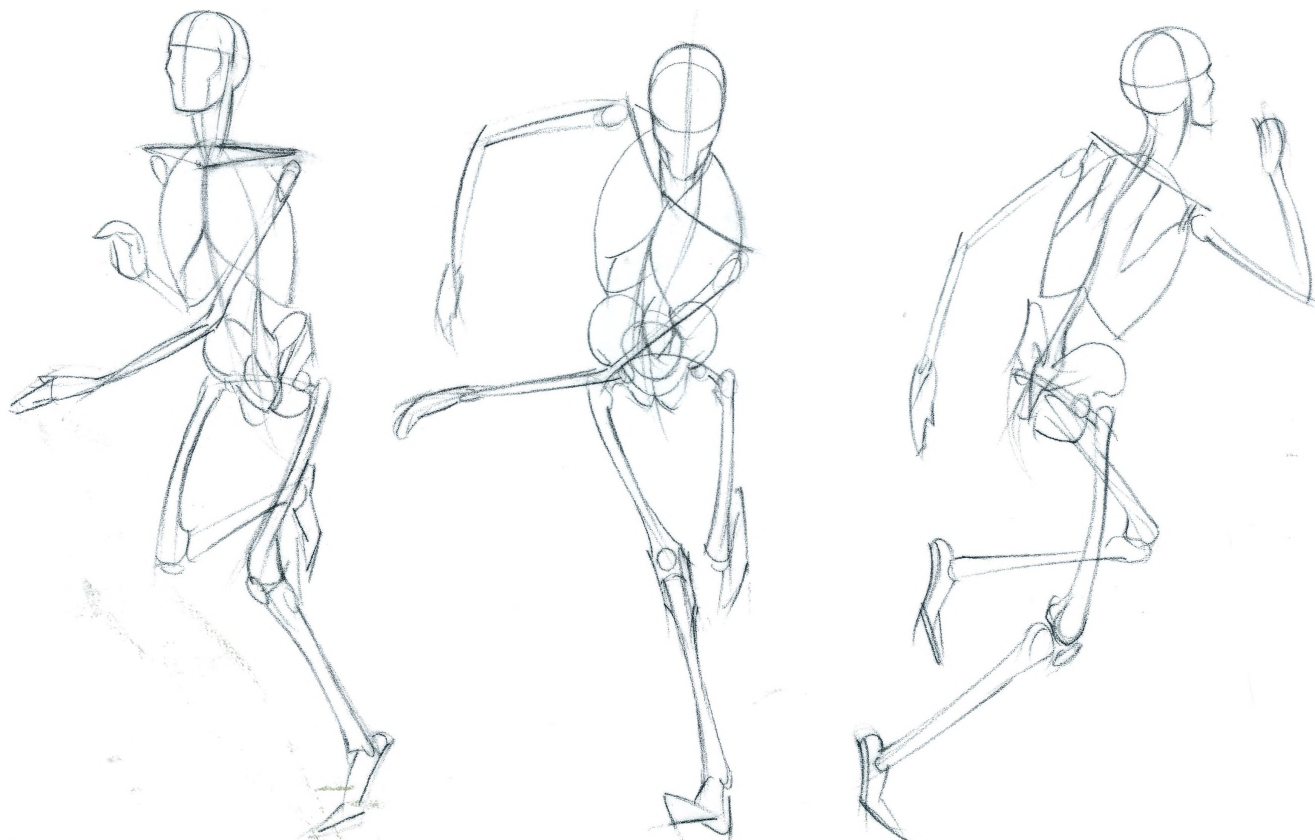
SCHEMA ȘI ECHILIBRUL – Echilibrul corpului, fie că este static sau în mișcare, este în mod evident în relație cu forța gravitațională. Aici am prezentat, în fiecare diagramă, o verticală care cade perpendicular pe sol (firul de plumb). În acest fel devine evident că mutarea greutății într-o direcție este mereu compensată de mișcarea altor părți ale corpului în direcția opusă.

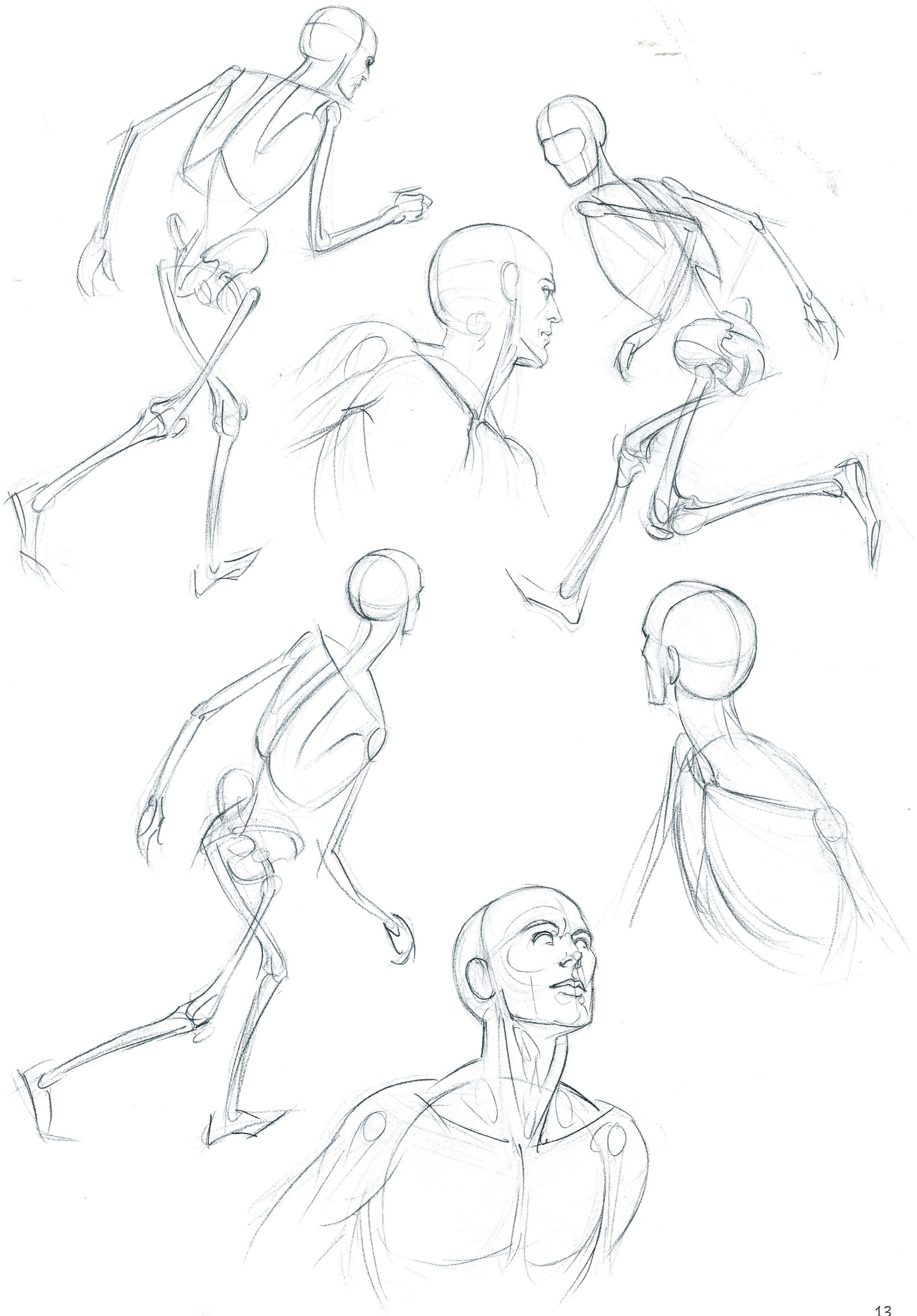

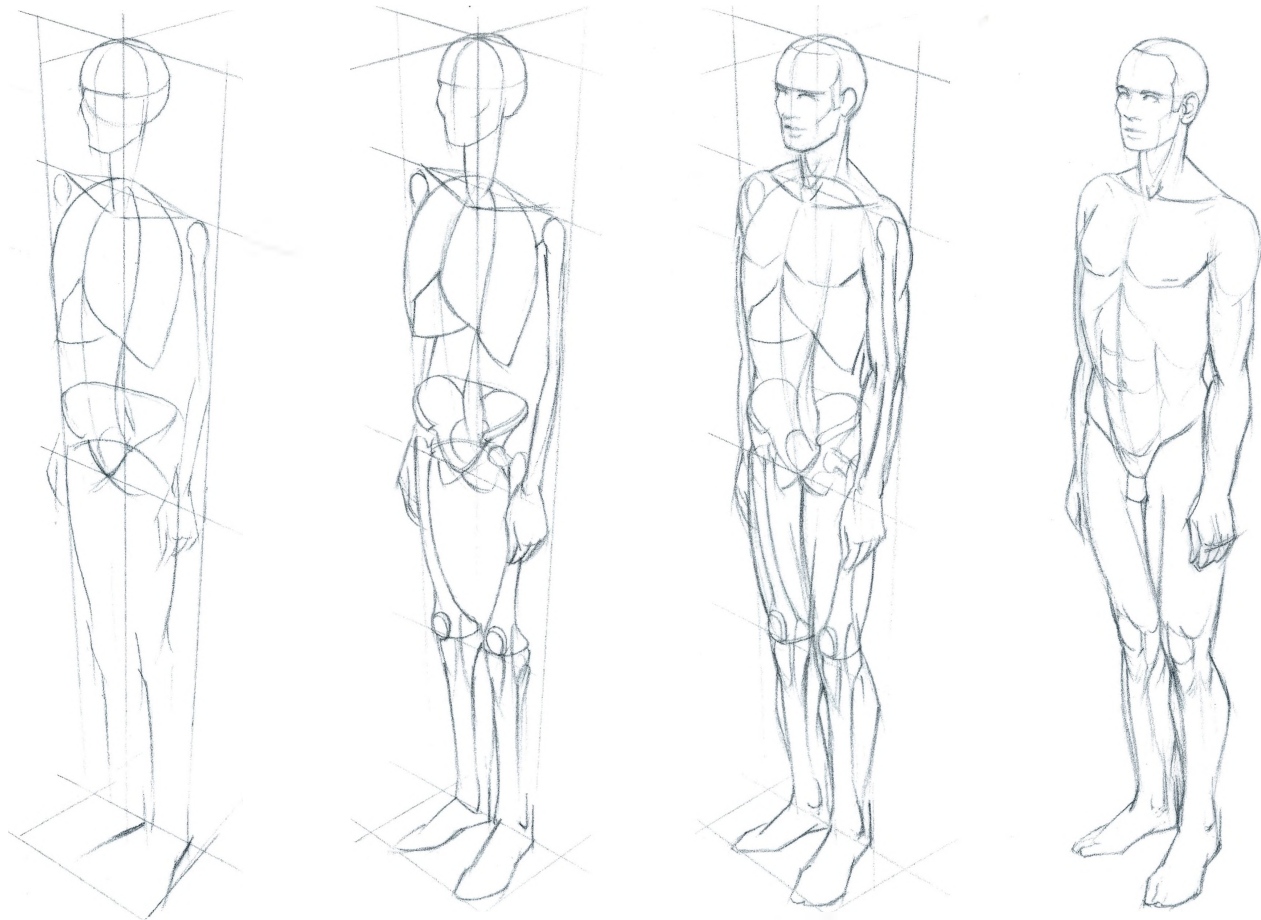

MIȘCAREA – Aici avem dinamica unui om alergând, văzută încă o dată prin prisma canonului care ne devine familiar. Mișcările sunt surprinse din poziții diferite, astfel încât corpul arată caracteristicile mișcării rapide, ca niște adevărate instantanee. Observați (e un fapt real) că omul în timpul mersului sau al alergatului, mișcă

brațul drept înainte în același timp cu piciorul stâng și vice versa. Pe pagina opusă cele două corpuri complete din stânga sunt foarte asemănătoare dar în perspective diferite, naturalețea lor (precum cea a celorlalte schițe) este în mare parte datorată reprezentării corecte din punct de vedere al perspectivei.

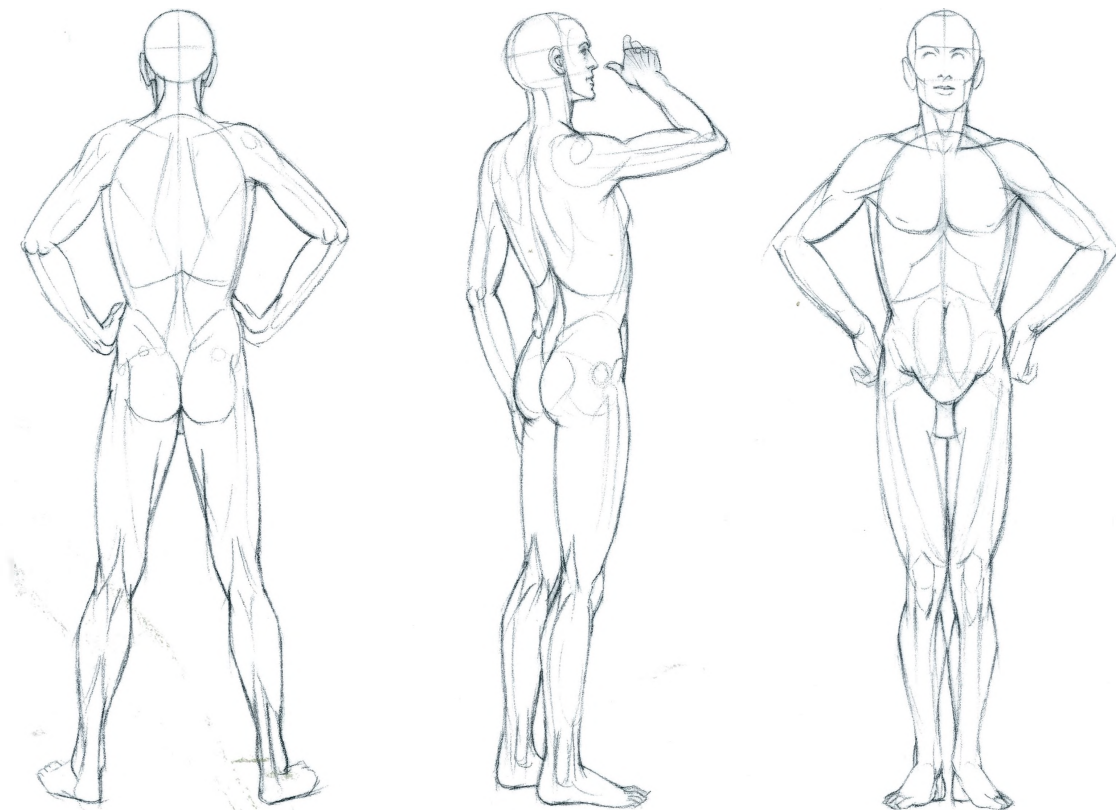

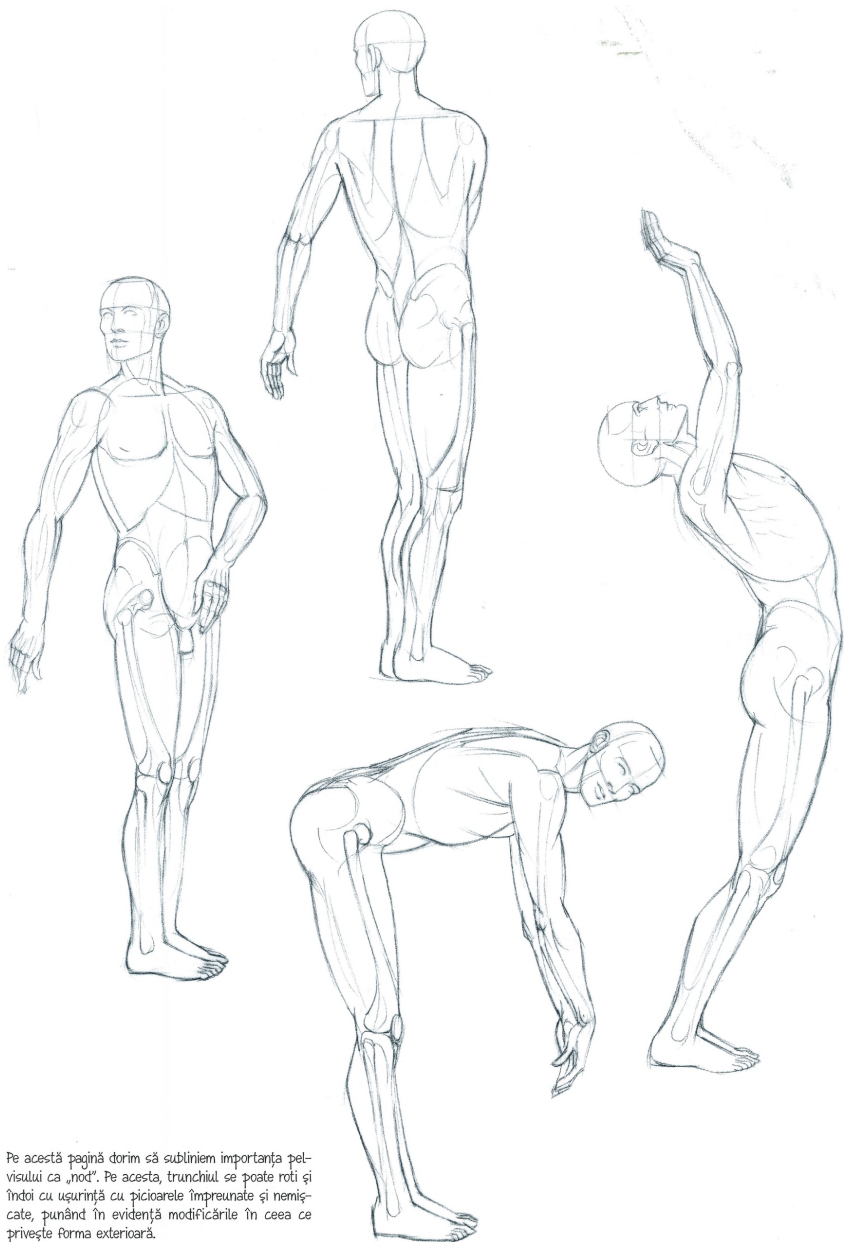

SCHEMA ȘI CORPUL – Acum reluăm etapa care ne duce de la canon la desenul complet al corpului uman, văzut puțin de sus, deci în perspectivă. Puțin câte puțin ne vom obișnui cu construirea nudului

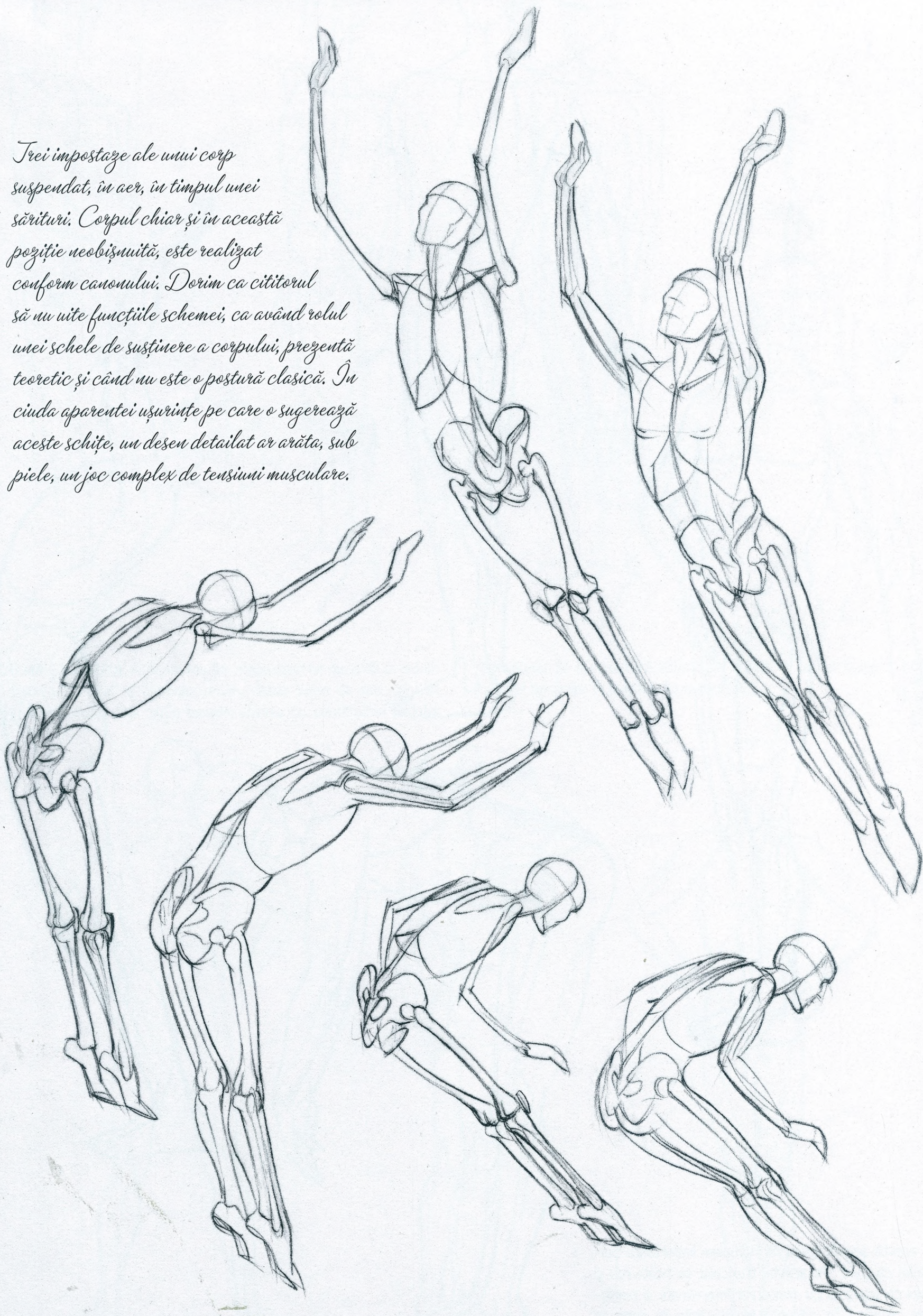
bărbătesc pe o structură scheletică din ce în ce mai sumară, unde părțile lipsă vor fi trasate din memorie.

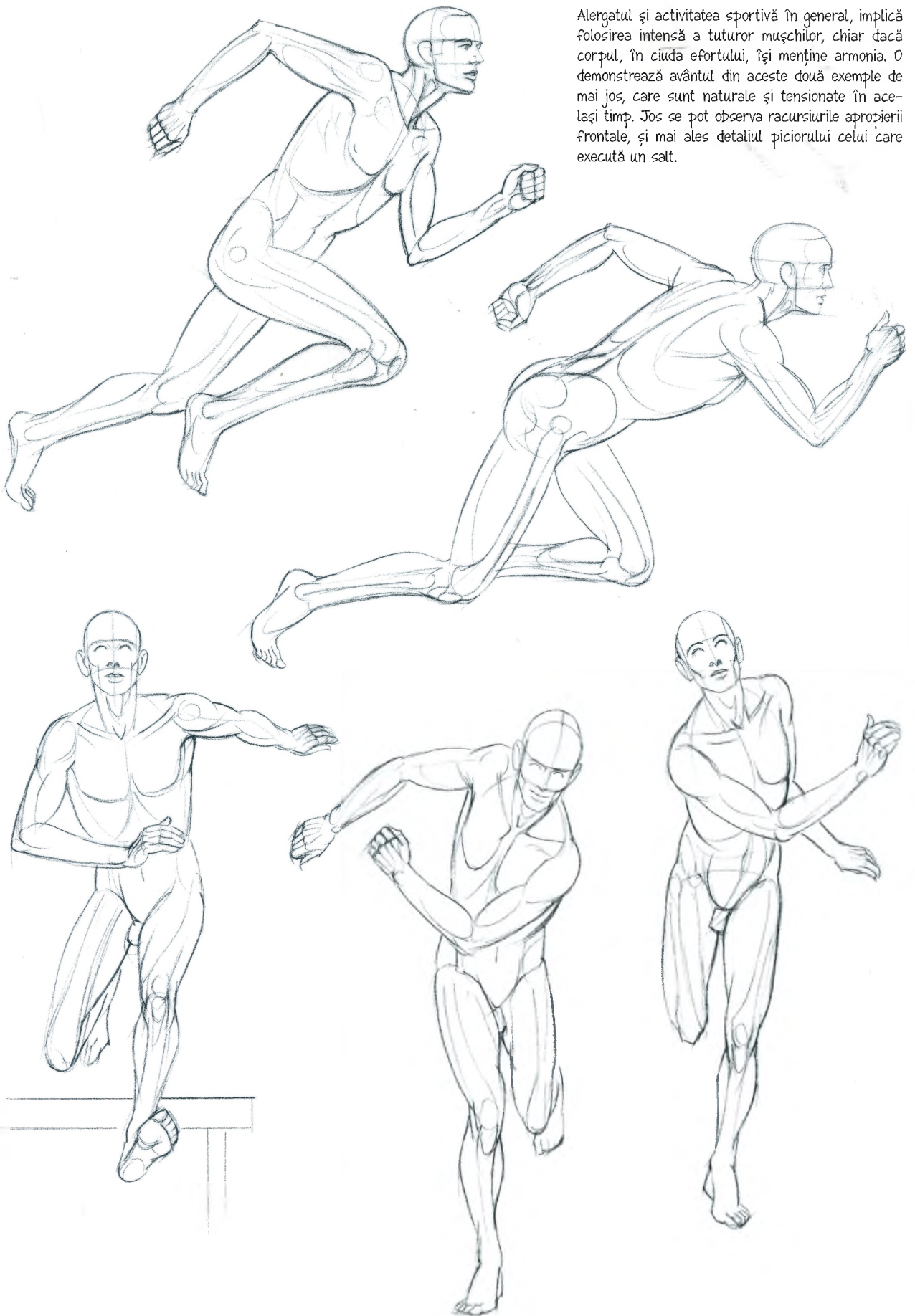

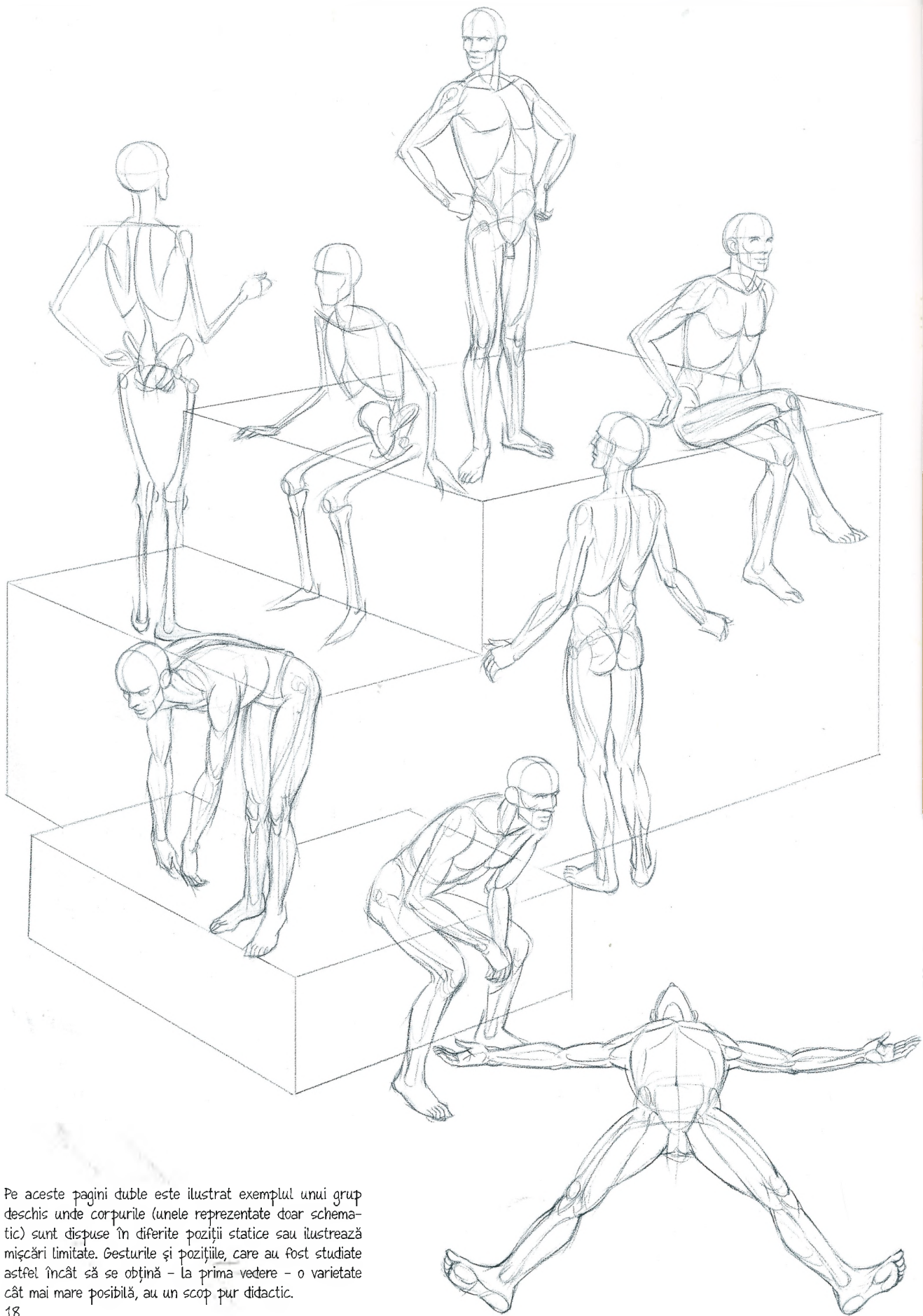
Pe această pagină dorim să subliniem importanța pelvisului ca „nod”. Pe acesta, trunchiul se poate roti și îndoi cu ușurință cu picioarele împreunate și nemișcate, punând în evidență modificările în ceea ce privește forma exterioră.

Trei impostaze ale unui corp suspendat, în aer, în timpul unei sărituri. Corpul chiar și în această poziție neobișnuită, este realizat conform canonului. Dorim ca cititorul să nu uite funcțiile schemei, ca având rolul unei schele de susținere a corpului, prezentă teoretic și când nu este o postură clasică. În ciuda aparentei ușurințe pe care o sugerează aceste schițe, un desen detailat ar arăta, sub piele, un joc complex de tensiuni musculare.

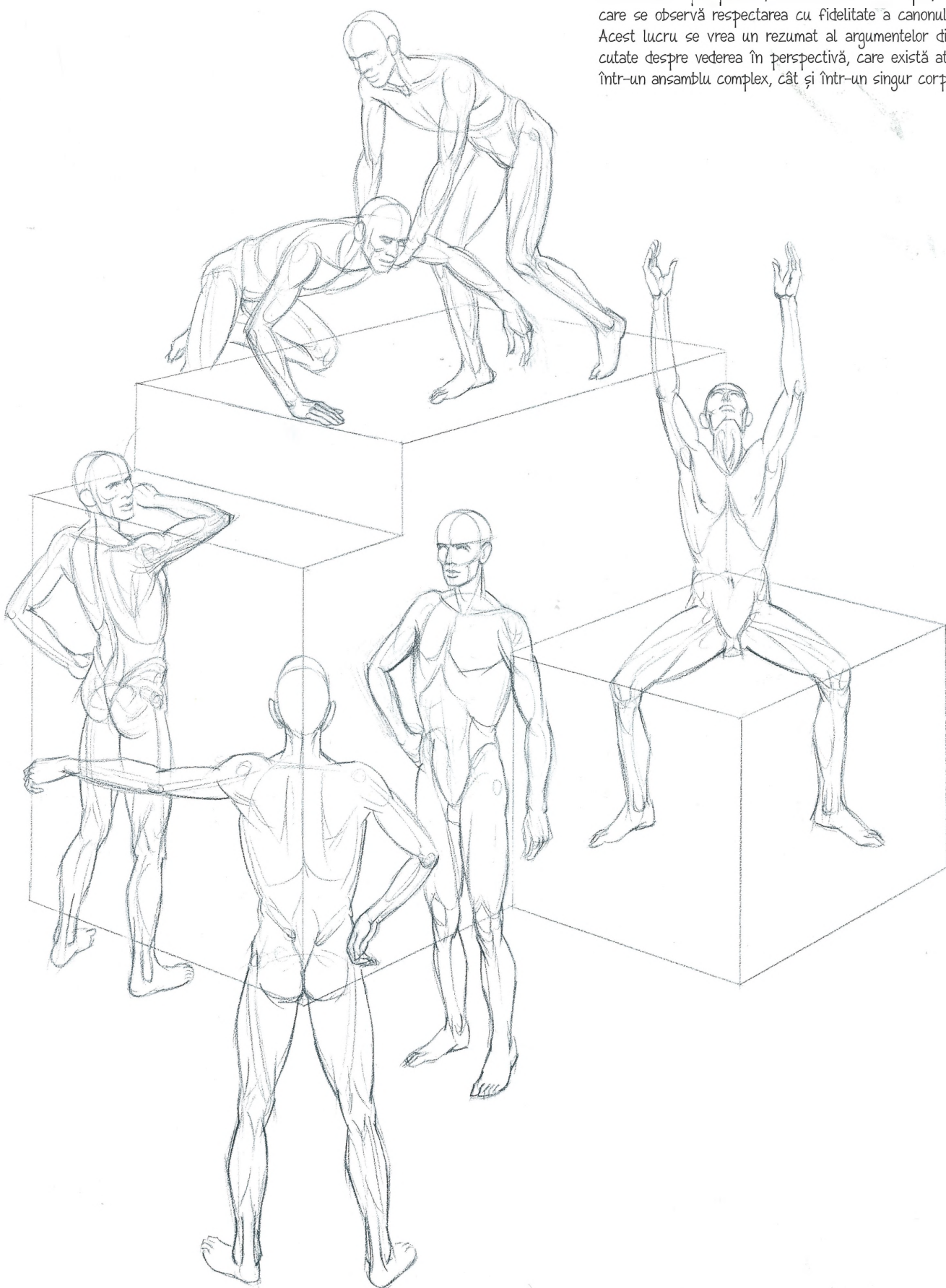
Alergatul și activitatea sportivă în general, implică folosirea intensă a tuturor mușchilor, chiar dacă corpul, în ciuda efortului, își menține armonia. O demonstrează avântul din aceste două exemple de mai jos, care sunt naturale și tensionate în același timp. Jos se pot observa racursiunile apropiierii frontale, și mai ales detaliul piciorului celui care execută un salt.

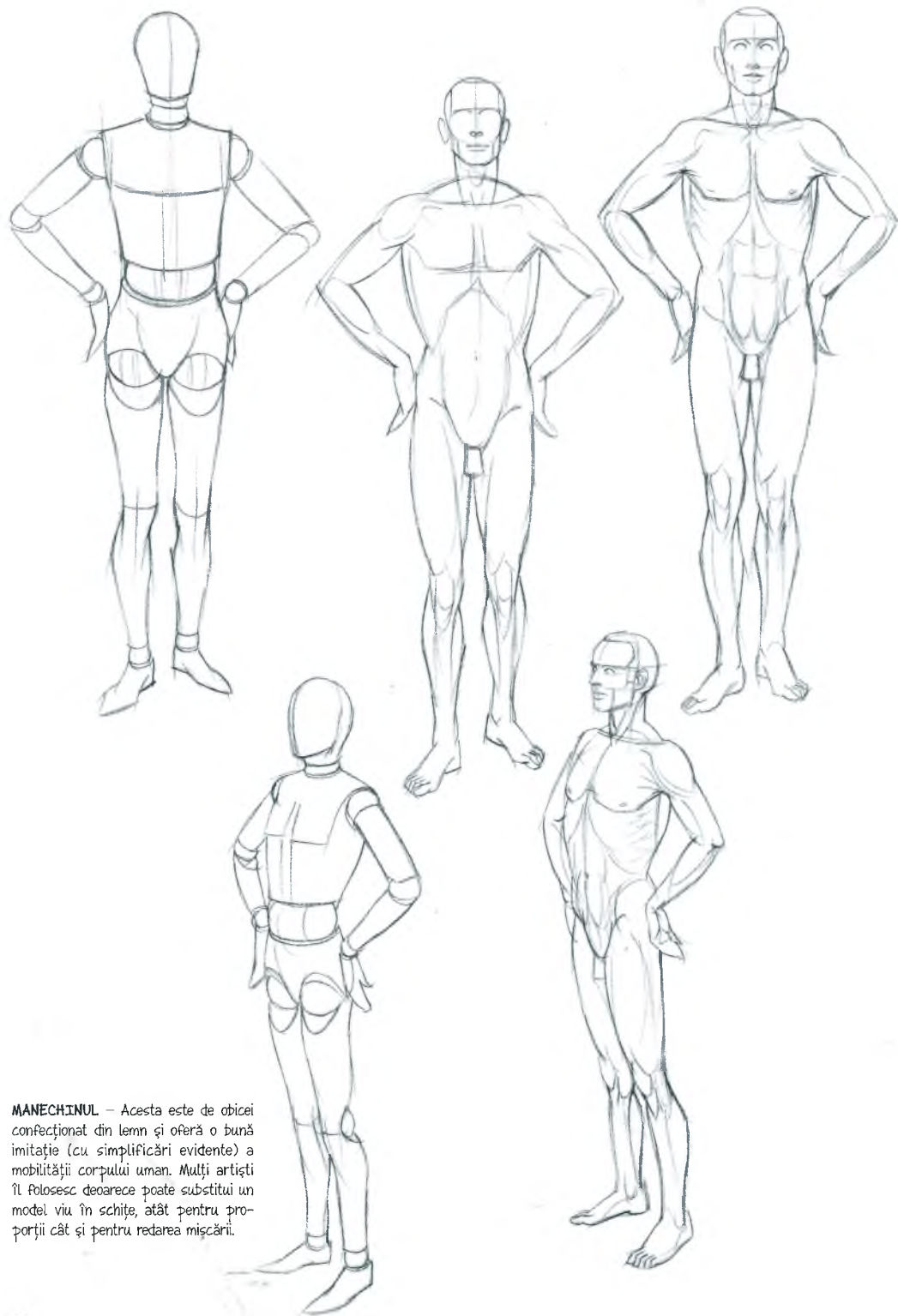

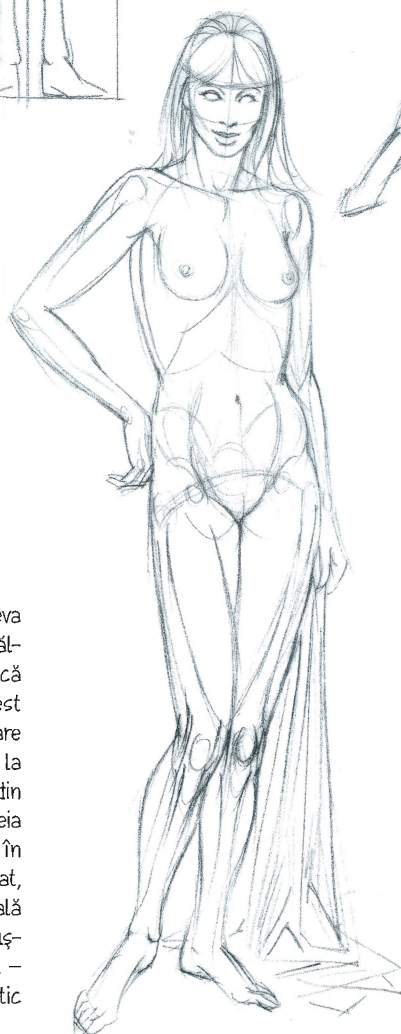
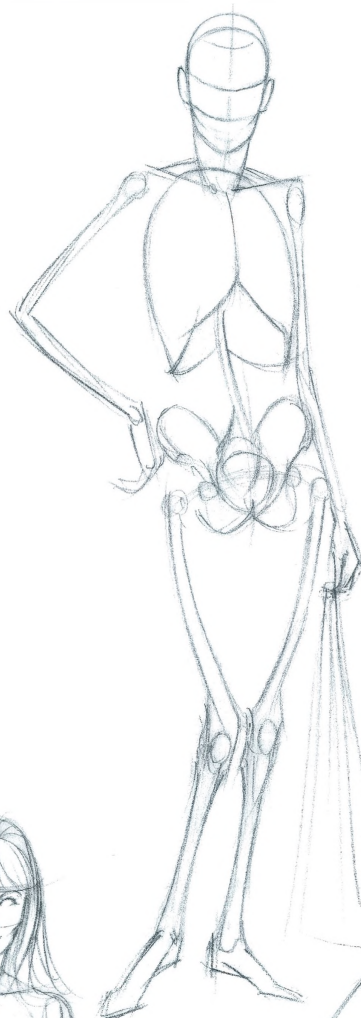
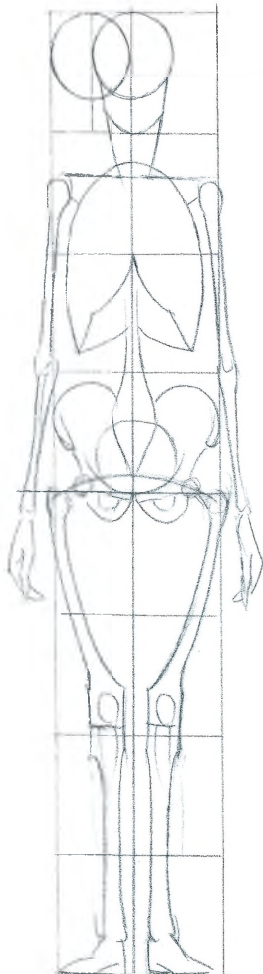
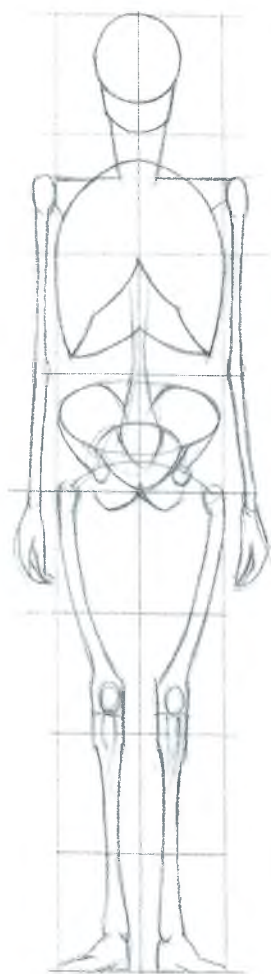
Pe aceste pagini duble este ilustrat exemplul unui grup deschis unde corpurile (unele reprezentate doar schematic) sunt dispuse în diferite poziții statice sau ilustrează mișcări limitate. Gesturile și pozițiile, care au fost studiate astfel încât să se obțină - la prima vedere - o varietate cât mai mare posibilă, au un scop pur didactic.

Grupul poate fi analizat pentru figurile sale, una câte una, sau privite ca un ansamblu inserat într-o atmosferă văzută în perspectivă, ilustrată cât mai simplu, din care se observă respectarea cu fidelitate a canonului. Acest lucru se vrea un rezumat al argumentelor discutate despre vederea în perspectivă, care există atât într-un ansamblu complex, cât și într-un singur corp.

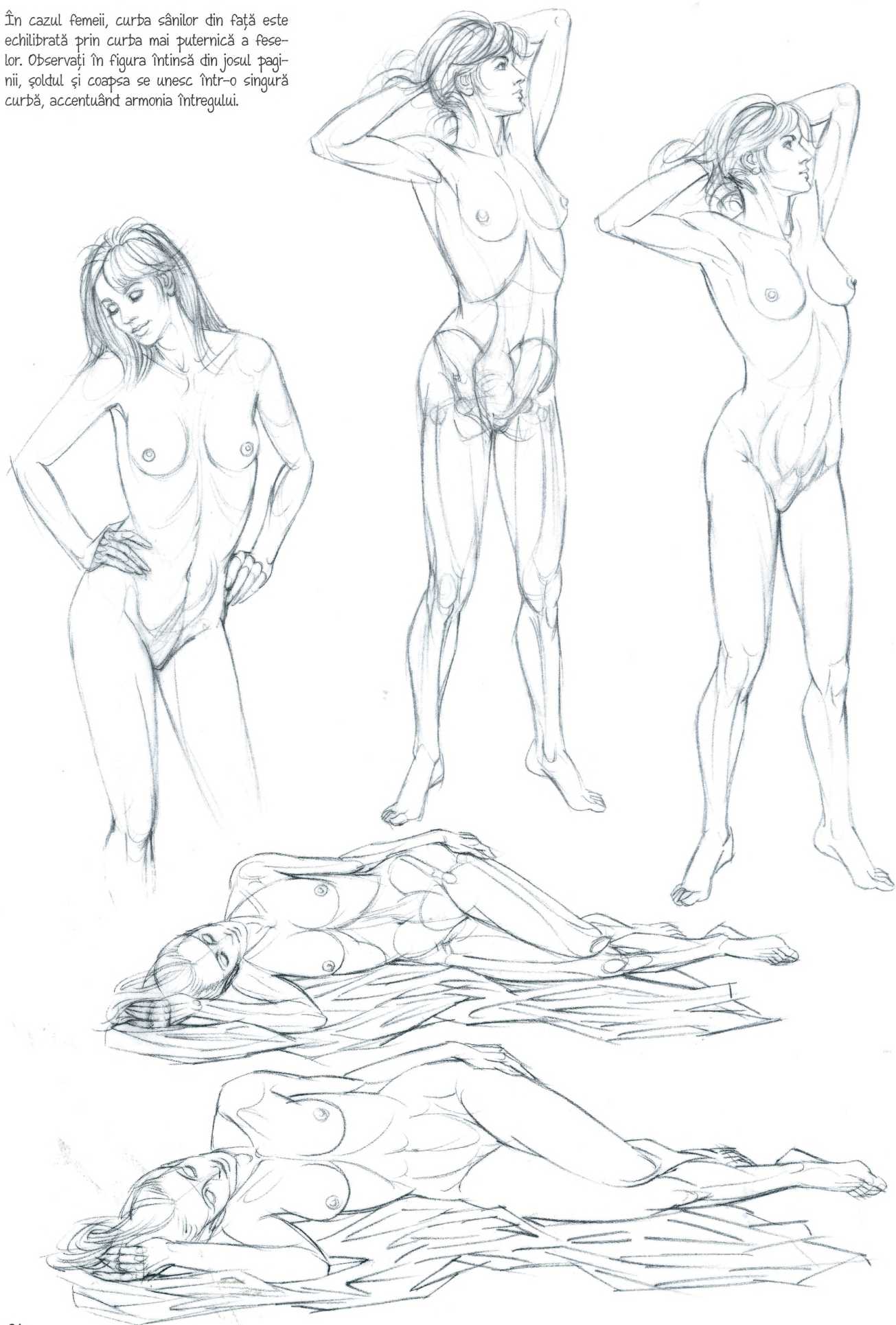

MANECHINUL — Acesta este de obicei confecționat din lemn și oferă o bună imitație (cu simplificări evidente) a mobilității corpului uman. Mulți artiști îl folosesc deoarece poate substitui un model viu în schițe, atât pentru proporții cât și pentru redarea mișcării.

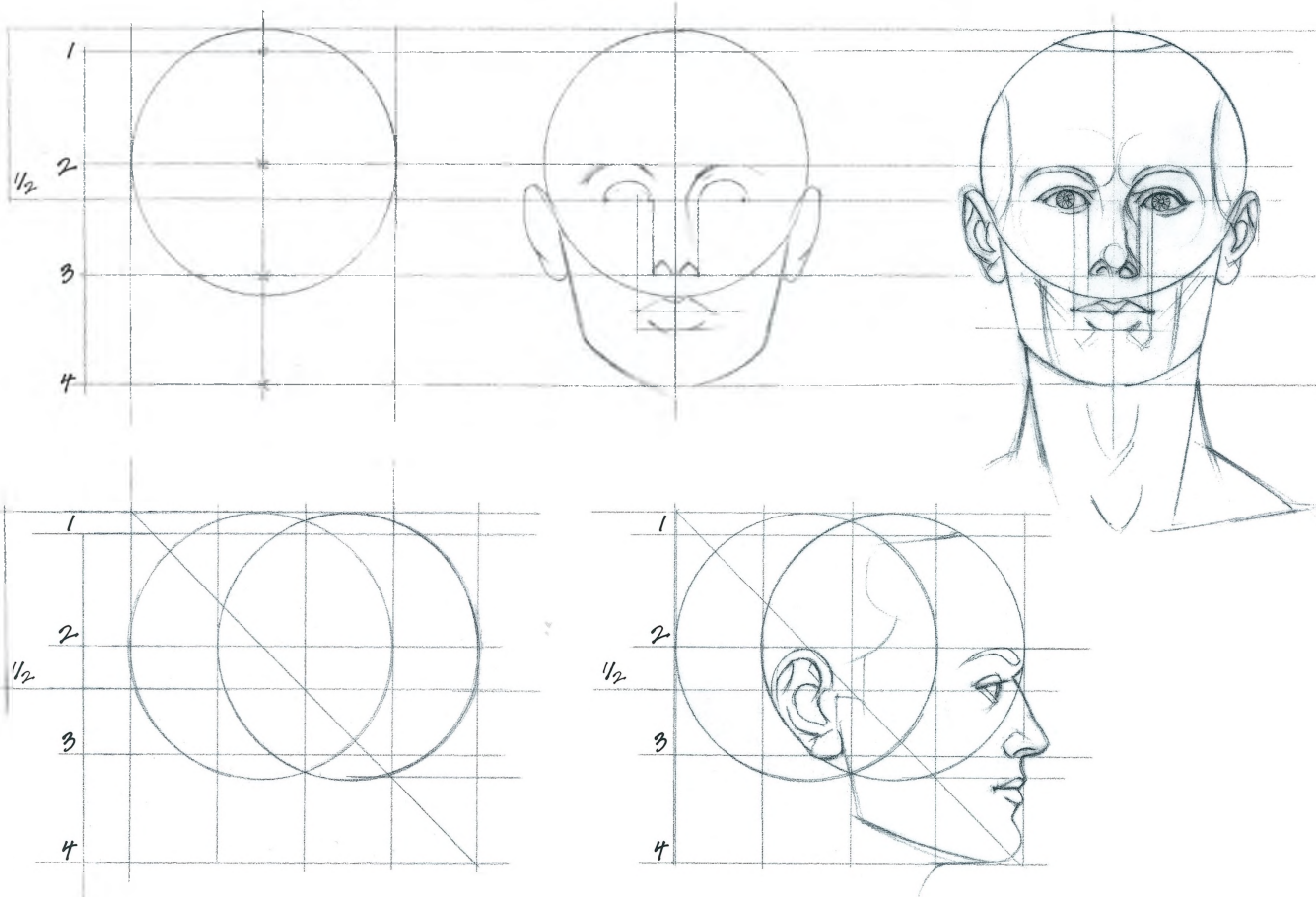
Am ajuns la nudul feminin, care prezintă câteva diferențe evidente față de nudul masculin. Înălțimea medie a femeii este de obicei mai mică decât cea a bărbatului; dar noi ignorăm acest fapt și vom folosi și pentru ea schema pe care o cunoaștem deja. Uitându-ne la bărbatul și la femeia ilustrați în partea de sus a paginii, din punct de vedere anatomic, observăm că femeia are cutia toracică mai mică și mai alungită, în consecință umeri mai înguști, bazinul este mai lat, șoldurile mai proeminente și încheietura femurală este mai evidentă. În ansamblu – datorită mușchilor mai puțin evidenți și uniți mult mai delicat – predomină liniile fine, alungite, lucru caracteristic frumuseții feminine în cultura noastră.

În cazul femeii, curba sânilor din față este echilibrată prin curba mai puternică a feseilor. Observați în figura întinsă din josul paginii, șoldul și coapsa se unesc într-o singură curbă, accentuând armonia întregului.

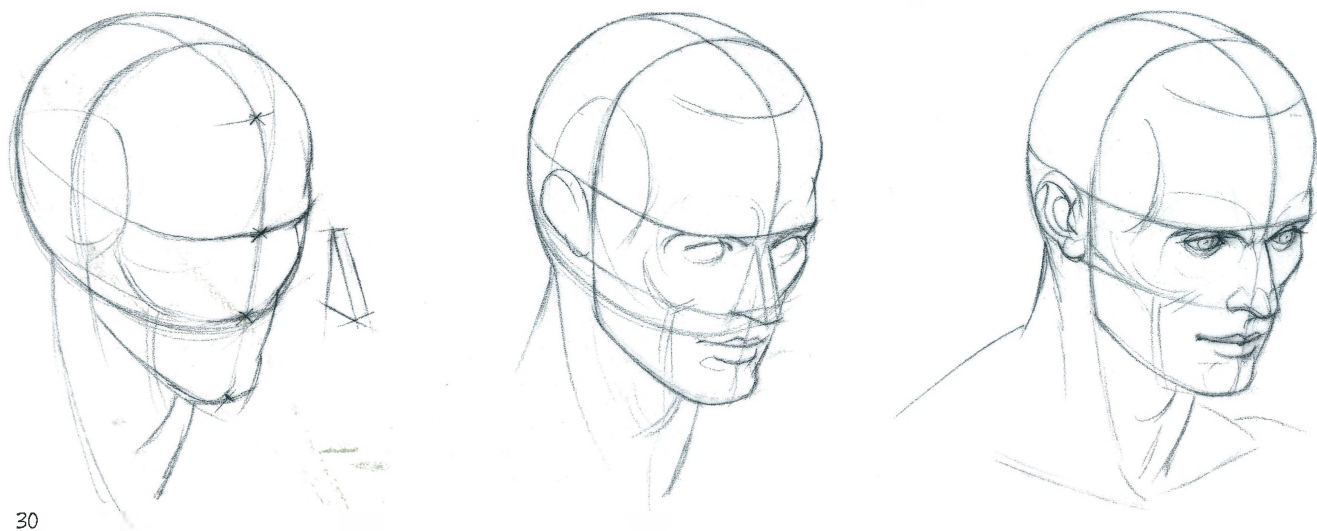
Acum vom dedica câteva pagini construcției schematice a capului. Avem o schemă generală a canonului prezentat inițial. Aici vom arăta cu exemple cum să procedăm în practică. Se stabilește o axă verticală pe înălțime, se marchează din ochi vârful frunții într-un punct ce corespunde rădăcinii părului, apoi se împarte în trei distanța dintre acest punct și punctul de bază care corespunde bărbiei. Astfel vom avea, de jos în sus, poziția bărbiei, baza nasului, arcurile sprâncenelor și limita superioară a frunții. Pentru a plasa gura, Țineți minte că limita buzei inferioare este la jumătatea distanței dintre nas și bărbie. Volumul craniului este dat de un cerc care trece prin vârful capului și ajunge în partea de jos abia atingând buza superioară. O linie orizontală care trece exact prin mijlocul întregii înălțimi ne oferă

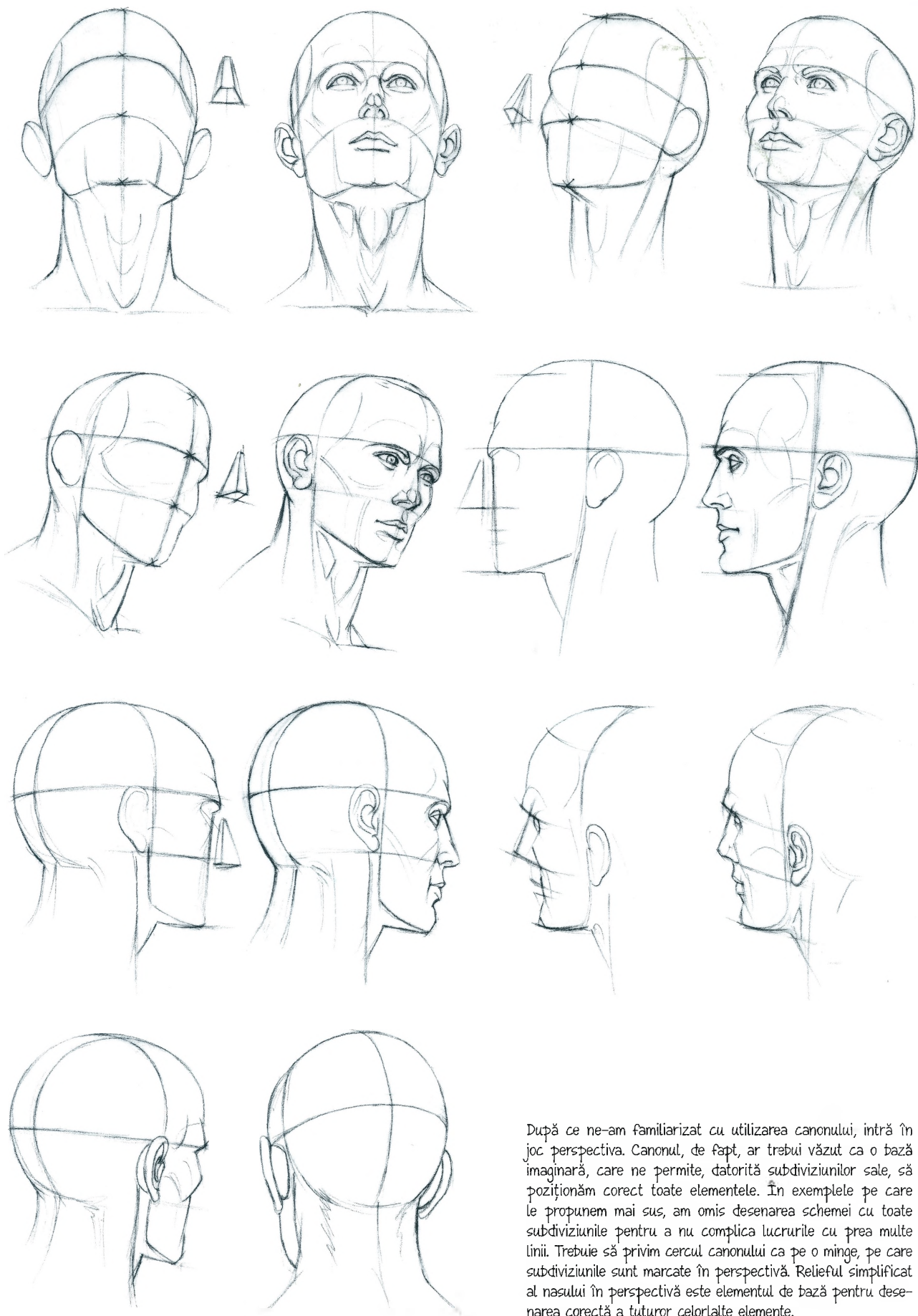
aliniamentul ochilor de la un capăt la altul, în timp ce distanța dintre un ochi și celălalt este de obicei egală cu un al treilea ochi imaginar plasat între cei doi. Cele două linii care trec prin baza nasului și a sprâncenelor fixează de asemenea poziția și lungime urechilor. Ar trebui notat că, văzut din față, capul tinde mereu să se dea în spate și să ridice bărbia, astfel că urechea se coboară puțin. Din profil cercul care înscrie craniul se lărgște într-o elipsă, urechea ar trebui plasată puțin în spatele liniei bisectoare a distanței dintre frunte și occipital. Întorcându-ne la vederea frontală, lățimea nasului poate să fie stabilită prin două linii care coboară din colțurile interne ale ochilor și în mod similar se poate stabili lățimea gurii, cu două linii ce coboară din limita interioară a pupilelor.

Pentru cine dorește să aibă o dimensiune precisă a cercului, recomandăm fixarea diametrului la trei sferturi din înălțimea aleasă pentru fiecare model. După cum se vede mai sus, lățimea profilului

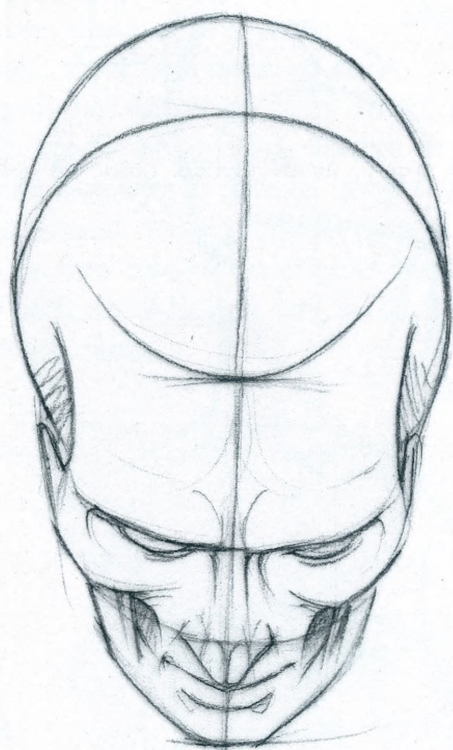
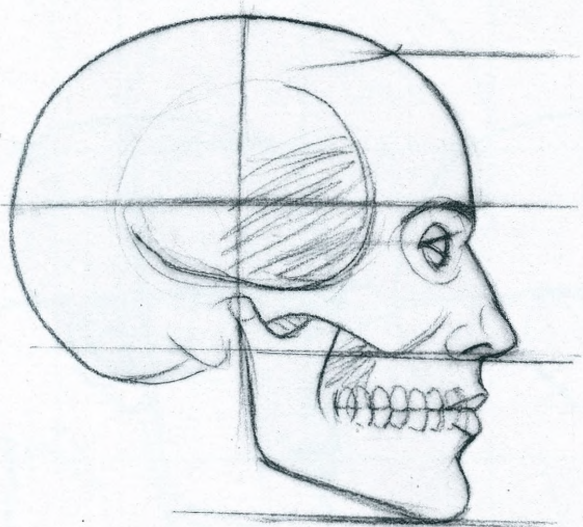
este obținută prin adăugarea unui sfert din diametrului respectiv; aceasta înseamnă că de la ceafă la frunte este o distanță egală cu înălțimea aleasă.

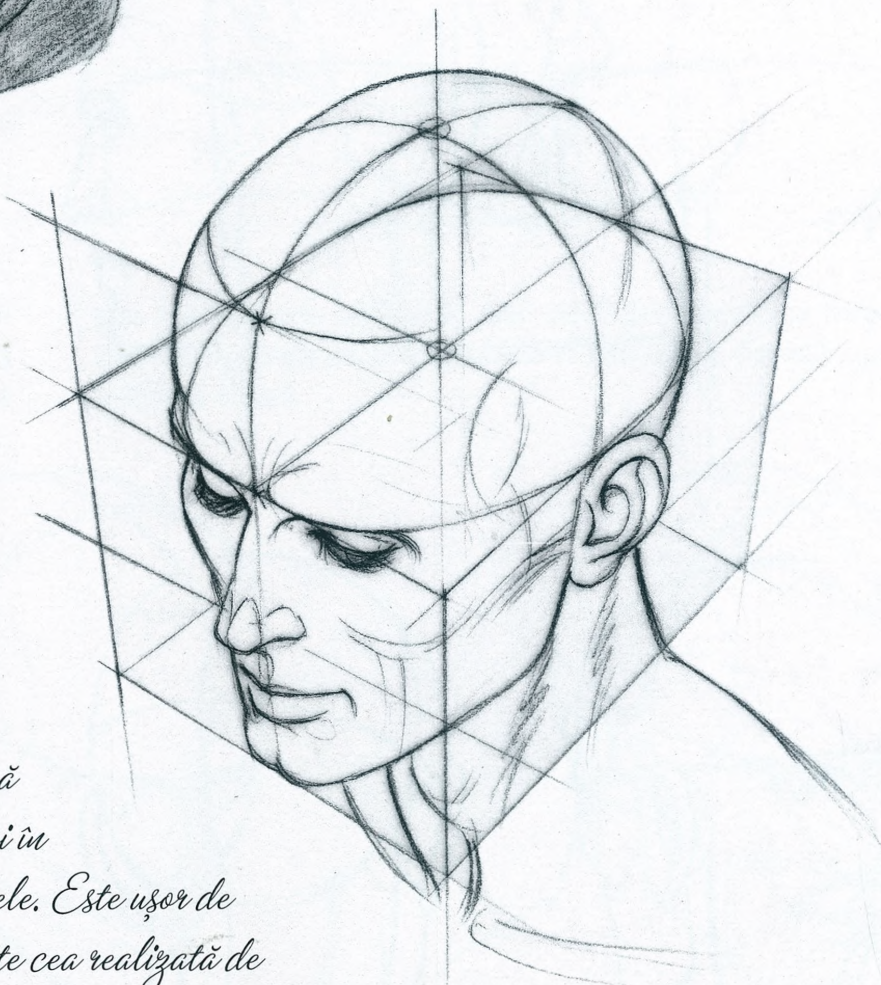
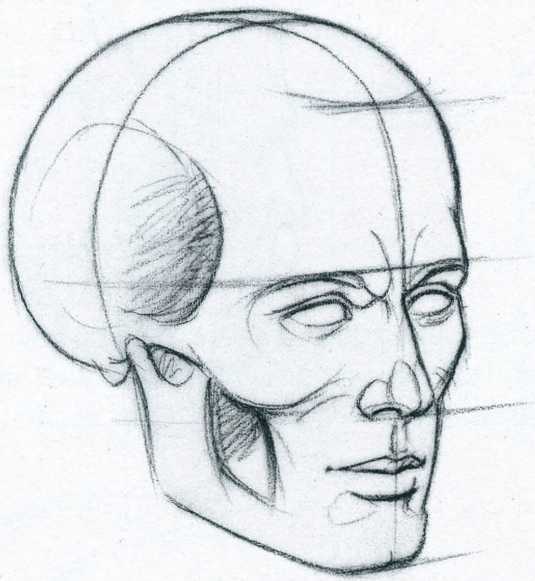

După ce ne-am familiarizat cu utilizarea canonului, intră în joc perspectiva. Canonul, de fapt, ar trebui văzut ca o bază imaginară, care ne permite, datorită subdiviziunilor sale, să poziționăm corect toate elementele. În exemplele pe care le propunem mai sus, am omis desenarea schemei cu toate subdiviziunile pentru a nu complica lucrurile cu prea multe linii. Trebuie să privim cercul canonului ca pe o minge, pe care subdiviziunile sunt marcate în perspectivă. Relieful simplificat al nasului în perspectivă este elementul de bază pentru desena corectă a tuturor celorlalte elemente.

Dacă observați, în profilul craniului de mai jos, scobitura osului temporal și prinderea mandibulei se schimbă atunci când sunt ilustrate în racursi de jos în sus, sau din lateral. În schița din dreapta, ilustrată în racursiu frontal de sus, putem observa expansiunea longitudinală corectă a craniului și îngustarea puternic marcată a tâmpelor.

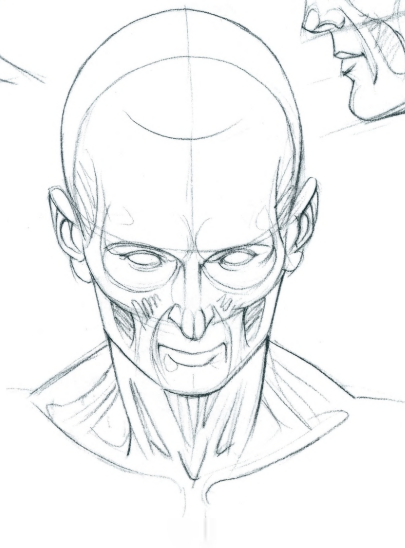
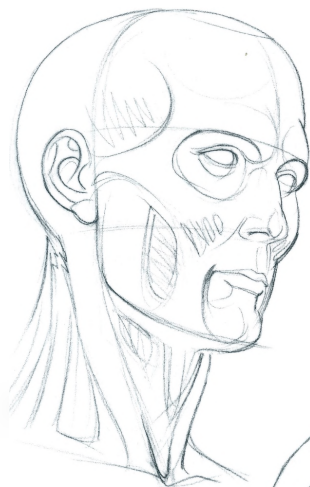
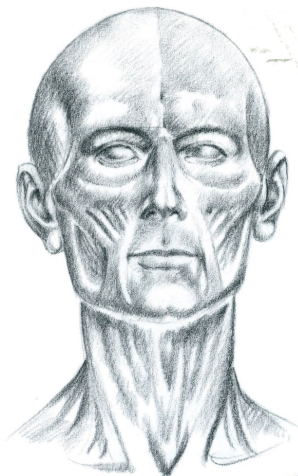

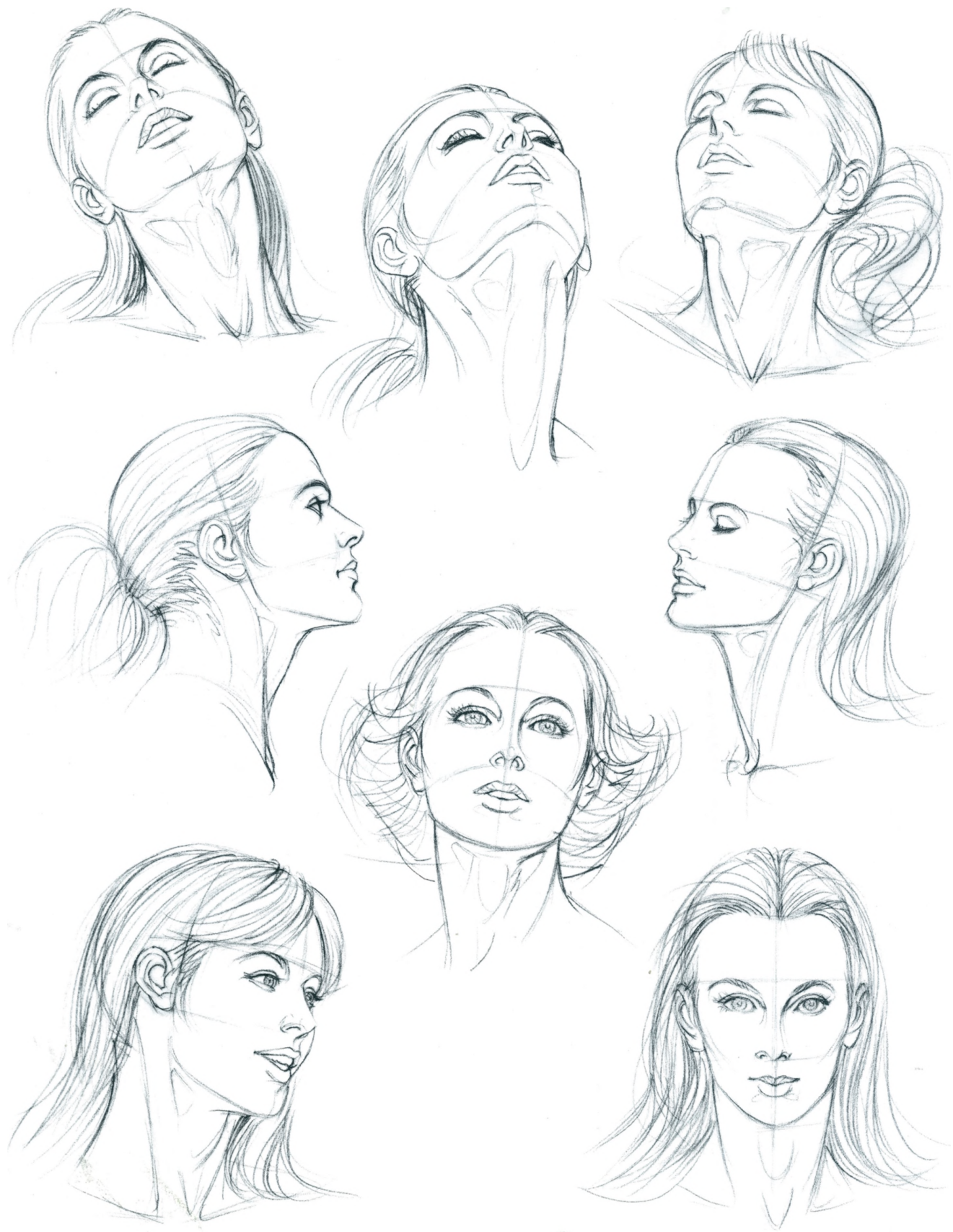
Într-o perspectivă de aproape trei sferturi din spate, din care încă mai putem vedea, fie și imperfect, profilul, arătăm cum apare atașarea mandibulei și care este poziția corectă a liniei care trece pe la nivelul sprâncenelor.

Aici, în partea dreaptă, am marcat, chiar dacă nu complet, paralelipipedul care include capul într-o perspectivă de trei sferturi, de sus. În acest fel putem să punem în evidență subdiviziunile frontale ale schemei și în particular aliniamentul vârfului urechilor cu sprâncenele. Este ușor de observat cum intersecția curbelor pe centrul capului este cea realizată de cele două mediane, cea frontală și cea laterală, din schema noastră inițială.

Acum mergem mai departe și observăm din patru puncte de vedere diverse un „ecorșeu” al unui cap (craniu cu mușchi dar fără piele) pe care este ilustrată așezarea și distribuția mușchilor. Va fi un exercițiu foarte folositor acela de a copia aceste schițe cu atenție pentru că ele folosesc la exemplificarea mării mobilități a capului și a gâtului. Ar trebui, de asemenea, notat că varietatea extremă a expresiilor feței umane este datorată în întregime activității musculare.

Nu sunt diferențe substanțiale între capul masculin și cel feminin. Acesta din urmă apare de obicei mai puțin „osos”, cu reliefări musculare mai armonioase și puțin vizibile. De regulă, trăsăturile sunt mult

mai delicate (nas mic, gură mică dar cu buze puternic curbate, ochi mai puțin adânciți, sprâncene mai înalte) iar ansamblul feței tinde spre oval cu linii bine arcuite.

COMENTARIU FINAL

În această a doua parte a „Bazelor desenului” am abordat studiul figurii umane în ansamblul său, prezentându-l ca o unitate organică funcțională și, în ceea ce privește forma, în armonie cu părțile sale componente. Paginile dedicate capului, ca element exemplificat separat, se justifică prin evidența importanței pe care acesta o are, fie pentru mecanica sa complexă, fie pentru personalitatea umană pe care o exprimă și o reflectă. În partea a treia a lucrării noastre (volumul nr. 3) se vor evidenția, unul câte unul, detaliile diferitelor membre, expresiile, drapajele și alte subiecte care să completeze materia tratată.

Înainte de a trage concluziile, dorim să ne oprim puțin asupra punctului de plecare a acestei a doua părți, adică asupra canonului. Această schemă – cum am mai zis – este rezultatul unui lung studiu, susținut de o experiență practică care i-a confirmat efectiv validitatea, de aceea suntem siguri că aceasta reprezintă un mare ajutor pentru toți, în special pentru cei care doresc să abordeze nudul. Dar trebuie să clarificăm că schema este un ajutor, o facilitate pentru a obșnuirii ochiul și mâna să pună în pagină structura unui corp fără greșeli frapante. Aceasta nu poate să substituie, de la un anumit moment încolo, un studiu aprofundat al minunatei „mașini” umane. Oricine ne va urma indicațiile cu seriozitate și va exersa cu răbdare și metodic, va face o pasiune pentru acest gen de activitate iar rezultatele satisfăcătoare nu vor întârzia să apară. Dacă veți descoperi că aveți o anumită înclinație pentru desen, vă recomandăm

să aprofundați perspectiva și anatomia, să consolidați realizarea schițelor după model real și să progresați în funcție de înclinațiile dumneavoastră, dar pentru moment schema noastră vă va ajuta să vă obișnuți ochiul și mâna cu structura nudului.

În introducere, unde am vorbit despre anatomie, am menționat faptul că odată ajuns la vârsta adultă, înălțimea corpului uman nu se mai schimbă prea mult, dar cu trecerea anilor cresc măsurile transversale. Știm de asemenea că înălțimea capului, la adult, în acord cu canonul propus, reprezintă o optime din înălțimea totală a trupului și servește ca modul de referință.

Având în vedere că, din dorința de a nu complica materia, nu am amintit nimic despre creșterea corpului, vă vom da aici câteva informații de care să țineți cont. Dacă privim un copil în primul său an de viață, vom observa că are capul foarte mare în comparație cu trupul, în general acesta reprezintă cam un sfert din înălțimea totală a copilului. La trei ani, capul este aproape o cincime din înălțime, la cinci sau șase ani, o șesime, la zece sau doisprezece ani, cu puțin mai mic decât o șeptime și la douăzeci și unu de ani va reprezenta o optime.

După cum se poate vedea, este o diferență evidentă între ritmul creșterii diferitelor părți ale corpului. De la naștere până la maturitatea picioarele cresc de patru ori în mărime în timp ce înălțimea capului se mărește doar cu o jumătate. Aceste date sunt, evident, informații orientative și indică o medie.

Titlurile Colecției LEONARDO

1 Bazele Desenului Vol. I	13 Animale	26 Natură Moartă	38 Animalele de M. Meheut
2 Bazele Desenului Vol. II	14 Peisaj Venețian	27 Peisaj Marin	39 Caligrafia
3 Bazele Desenului Vol. III	15 Peisaj	28 Păsări	40 Modele Decorative
4 Anatomia	16 Peisaj	29 Fețe Caracteristice	41 Natură Moartă
5 Perspectiva și Teoria Umbrelor	17 Peisaj	30 Dansatoare	42 Trandafiri
6 Caii	18 Peisaj	31 Portret	43 Peisaj Arhitectonic
7 Nuduri	19 Peisaj	32 Portret	44 Copii
8 Nuduri	20 Flori	33 Desene Animate și Umoristice	45 Arbori și Frunziș
9 Nuduri	21 Flori	34 Caricaturi	46 Apă
10 Nuduri	22 Flori	35 Benzi Desenate Vol. I	
11 Cai și Cavaleri	23 Flori	36 Benzi Desenate Vol. II	
12 Animale	24 Natură Moartă	37 Benzi Desenate Vol. III	
	25 Natură Moartă		

Collana Leonardo (Colecția Leonardo) della Vinciana editrice s.a.s. (Editura Vinciana s.a.s.)
Via V. Foppa, 14 - 20144 Milano - Tel. 02/49.82.306 • Fax 02/48.00.32.75
<http://www.vinciana.it>

© by VINCIANA EDITRICE S.A.S.

Proprietate artistică și literară rezervată.

Orice formă de reproducere, chiar și parțială, a textului sau a desenelor este strict interzisă.

Colecția este distribuită în România în exclusivitate de LUCAS-IMPEX s.r.l. - www.lucas-impex.ro
Str. Elizeului, nr. 44, cod poștal 820059, Tulcea - Tel. +40 240 51.92.09 • Fax +40 240 51.92.19

Tipărit în Italia

PORTRETUL

